

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9Co/234/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2315205282
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Bibiána Ťažiarová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2315205282.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Bibiána Ťažiarová a sudcov: JUDr. Martin Holič a Mgr. Renáta Gavalcová, v právnej veci žalobcu: A. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom, O., zastúpený advokátkou: Mgr. PhDr. Zuzana Tománková Miková, PhD., MPH, so sídlom Bratislava, Šancová 110, proti žalovaným: 1. U. W., nar. XX.X.XXXX, bytom O., C. XXX, 2. U. W., nar. X.XX.XXXX, bytom O., C. XXX, 3. Mgr. A. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom O., C. XXX, všetci zastúpení advokátkou: JUDr. Lucia Sklenárová, so sídlom Žiar nad Hronom, SNP 94, o vrátenie daru a iné, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Galanta č. k. 5C/208/2015-281 zo dňa 30. mája 2019, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

II. Žalovaným 1., 2., 3. **p r i z n á v a** voči žalobcovi nárok na náhradu trov tohto odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom (druhým v poradí) I. výrokom žalobu zamietol (1. určenie, že právny úkon, ktorým žalobca požiadal o vrátenie daru, je platný a žalovaná 1. je povinná vydať žalobcovi dar - ideálnu 1/2-icu nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX, Kataster nehnuteľností OÚ Galanta, katastrálny odbor, Obec O., k.ú. O., 2. určenie, že darovacia zmluva, ktorej vklad bol povolený dňa 5.2.2015 pod č. V 434/2015 medzi žalovanou 1. a žalovanými 2. a 3., je absolútne neplatná, 3. určenie, že žalobca je vlastníkom ideálneho podielu 1/2-ice nehnuteľností písaných na LV č. XXX, Kataster nehnuteľností OÚ Galanta, katastrálny odbor, Obec O., k.ú. O., a to: parc. č. 2253/1 o výmere 453 m² - zastavané plochy a nádvoria, parc. č. 2253/3 o výmere 69 m² - zastavané plochy a nádvoria, parc. č. 2253/4 o výmere 214 m² - zastavané plochy a nádvoria, parc. č. 2253/5 o výmere 132 m² - zastavané plochy a nádvoria, parc. č. 2254/1 o výmere 2143 m² - zastavané plochy a nádvoria, parc. č. 2254/3 o výmere 57 m² - zastavané plochy a nádvoria, parc. č. 2254/4 o výmere 766 m² - záhrady, parc. č. 2254/5 o výmere 767 m² - záhrady, parc. č. 2255/2 o výmere 171 m² - orná pôda; stavby súp. č. XXX na parc. č. 2253/3 - rodinný dom, súp. č. XXX na parc. č. 2253/4 - rodinný dom, súp. č. XXX na parc. č. 2253/4 - autoopravárenská dielňa, súp. č. XXX na parc. č. 2254/3 - predajňa autosúčiastok), II. výrokom priznal žalovaným 1., 2., 3., voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

2. Rozhodnutie odôvodnil právne aplikáciou § 3 ods. 1, § 37 ods. 1, § 628 ods. 1, § 630 Občianskeho zákonníka, s poukazom aj na procesné ustanovenia § 255 Civilného sporového poriadku, § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku.

3. Vychádzal zo skutkových zistení, že darovacou zmluvou uzatvorenou medzi žalobcom a žalovanou 1. dňa 20.4.2007 žalobca ako darca daroval žalovanej 1. ako obdarovanej svoj spoluvlastnícky podiel vo veľkosti 1/2-ice na nehnuteľnostiach, zapísaných na LV č. XXX, Kataster nehnuteľností OÚ Galanta,

katastrálny odbor, Obec O., k.ú. O., a to: parc. č. 2253/1 o výmere 453 m² - zastavané plochy a nádvoría, parc. č. 2253/3 o výmere 69 m² - zastavané plochy a nádvoría, parc. č. 2253/4 o výmere 214 m² - zastavané plochy a nádvoría, parc. č. 2253/5 o výmere 132 m² - zastavané plochy a nádvoría, parc. č. 2254/1 o výmere 3575 m² - zastavané plochy a nádvoría, parc. č. 2254/3 o výmere 57 m² - zastavané plochy a nádvoría, parc. č. 2255/2 o výmere 277 m² - orná pôda; stavby súp. č. XXX na parc. č. 2253/3 - rodinný dom, súp. č. XXX a parc. č. 2253/4 - rodinný dom, súp. č. XXX na parc. č. 2253/5 - autoopravárenská dielňa, súp. č. XXX na parc. č. 2254/3 - predajňa autosúčiastok, a to so všetkými súčasťami a príslušenstvom. Zmluvné strany vyhlásili, že zmluvu uzatvorili na základe ich slobodnej vôle, zmluva nebola uzatvorená v tiesni, za nápadne nevýhodných podmienok. Vo výzve na vrátenie daru zo dňa 14.1.2015, označenej ako „zrušenie darovacej zmluvy dohodou“ žalobca uviedol, že k darovaniu nehnuteľností pristúpil v očakávaní zlepšenia vzťahov so žalovanou 1., čo sa však vôbec nestalo a definitívne sa skončilo ich manželstvom rozvodom, ktorý sa konal na základe návrhu žalovanej 1., žiadal o vrátenie nehnuteľností vedených na LV č. XXX, a to neodkladne. Podľa oznámenia Slovenskej pošty, a.s. zo dňa 9.1.2017 žalovaná 1. výzvu žalobcu osobne prevzala dňa 15.1.2015. Darovacou zmluvou zo dňa 5.2.2015 žalovaná 1. ako daryňa darovala v zmluve špecifikované nehnuteľnosti žalovaným 2. a 3. do podielového spoluvlastníctva každému v podiele 1/2-ice k celku za účelom ich majetkového zvýhodnenia (obdarovaní sú deťmi darcu a žalovaní 2. a 3. nehnuteľnosť s vďakou prijali). Rozsudkom Okresného súdu Galanta č. k. 8C/169/1999-6 zo dňa 13.10.1999 (právoplatný dňa 26.10.1999) súd zrušil bezpodielové spoluvlastníctvo žalobcu a žalovanej 1. Z obsahu pripojeného spisu okresného súdu sp. zn. 5C/329/2014 bolo zistené, že žalovaná 1. dňa 28.8.2014 podala návrh na rozvod manželstva, ktorý odôvodnila najmä tým, že manželstvo so žalobcom uzavreli po 1,5 ročnej známosti. Okrem menších nedorozumení bolo manželstvo spočiatku relatívne harmonické, a to až do roku 1979, kedy riešili problémy už aj cestou „manželskej poradne“. Hlavný problém spočíval v manželovom absolútnom nezáujme o rodinu, z mesiaca na mesiac sa zvyšujúca nevšímavosť až ignorácia, neochota problémy riešiť pre nedostatok času, denné úniky z domu pod zámienkou zvýšenia zárobku, ustavičné klamstvá, ktorých cieľom bol únik od problémov, zodpovednosti, vyhľadávanie „lacnej“ zábavy. Napriek sľubom sa vzťahy nezlepšili. Pri snahe dohodnúť sa na rozvode, nasledovali vyhrážky o zabezpečení odobratia detí, zničenie spoločného majetku, bitkou. V decembri 1982 v priebehu 10 dní prekonala dve operácie a súčasne im k 5 ročnej dcére pribudol syn, odkázaný 9 mesiacov na 24 hodinovú starostlivosť. Manžel jej napriek ťažkej situácii odmietal pomôcť s deťmi, či s domácnosťou a z bytu si spravil len nocľaháreň. Psychické týranie, dennodenné útoky, vyhrážky konflikty, napätie a stres sa odzrkadlili nielen na jej zdravotnom stave, ale najmä na zdravotnom stave detí. Ďalším problémom bola absolútna neochota akceptovať, že o veciach aj finančných a majetkových rozhodujú manželia spoločne. Svojevoľné rozhodnutia manžela prinášali rodine straty, ale aj ďalšie finančné hrozby spôsobené jeho nezodpovedným konaním a neskôr vyhrážkami vynútený predaj spoločného bytu, za účelom vyplatenia dlhu. Výsledkom takéhoto konania bolo zrušenie BSM. Ich manželstvo nieslo celé roky jasné znaky domáceho násillia, ktoré sa dialo opakovane, jeho intenzita postupne narastala, konala sa prevažne v súkromí, na verejnosti len v skrytej forme. Jedná sa predovšetkým o psychické, sociálne, ekonomické a čiastočne fyzické násillie. Od roku 2008 sa situácia výrazne zhoršila, manžel nezdraví, nekomunikuje, využíva každé stretnutie na hrubé útoky, falošné obviňovanie, vyhrážky zabitím a podpálením domu. V roku 2013 ich prestala navštevovať dcéra. V januári 2014 zasahovala polícia, keďže ju žalobca už nie prvýkrát napadol, rozbíjal majetok a znova sa vyhrážal zabitím a podpálením. Jej manžel je notorický klamár a alkoholik. Rozsudkom okresného súdu č. k. 5C/329/2014-18 zo dňa 8.12.2014 (právoplatný dňa 29.12.2014), bolo manželstvo žalobcu a žalovanej 1. rozvedené. Rozsudkom okresného súdu č. k. 8C/183/2015-57 zo dňa 9.10.2015 (právoplatný dňa 9.10.2015) súd určil, že žalobca nie je otcom žalovaného 3.

4. Z vykonaného dokazovania okresný súd uzavrel, že nárok uplatnený v konaní žalobcom vyplýva z § 630 Občianskeho zákonníka. Má za to, že určenie, že právny úkon, ktorým žalobca požiadal o vrátenie daru, je platný a žalovaná 1. je povinná vydať žalobcovi dar - ideálnu 1/2-icu nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX, Kataster nehnuteľností OÚ Galanta, katastrálny odbor, Obec O., k.ú. O. je v prvom rade materiálne nevykonateľný, nakoľko vydanie ideálnej polovice nehnuteľnosti je prakticky nerealizovateľná povinnosť nielen z pohľadu matérie, ale aj vzhľadom na skutočnosť, že žalovaná 1. ako nevlastníčka nehnuteľnosti ani vydať nehnuteľnosť/podiel nemôže, v druhom rade s prihliadnutím na tretí určovací výrok (žalobca je vlastníkom ideálneho podielu 1/2-ice nehnuteľností písaných na LV č. XXX...) sa javí byť aj nadbytočným, nakoľko účelom žaloby je zmena v subjekte vlastníka nehnuteľnosti zapísaného v katastri nehnuteľností. Platnosť výzvy na vrátenie daru súd musí v konaní riešiť ako otázku predbežnú. Druhý určovací nárok trpí nedostatkom určitosti v tom zmysle, že v prípade úspechu

žalobcu v tejto časti petitu by sa obnovil predchádzajúci vlastnícky vzťah k nehnuteľnosti (kde vlastníkom žiadanej polovice bola žalovaná 1.), čo je evidentne v rozpore so záujmom žalobcu, a teda petit definitívne nerieši sporné vzťahy strán. Za dostatočne určitý a zrozumiteľný považoval tretí určovaní nárok (určenie, že žalobca je vlastníkom ideálneho podielu 1/2-ica nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX, bližšie špecifikovaných v podanej žalobe). Žaloba o určenie vlastníckeho práva a o vydanie veci, resp. o vypratanie nehnuteľnosti (aj bytu), je právnym prostriedkom vlastníka na ochranu svojho vlastníckeho práva. Základnými predpokladmi úspešnosti takejto žaloby sú preukázanie vlastníckeho práva žalobcu a skutočnosť, že žalovaný vec neprávom zadržuje, a pri určovacej žalobe aj preukázanie naliehavého právneho záujmu na žiadanom určení. Nakoľko bol žalobca vlastníkom nehnuteľností v podiele 1/2, môže sa účinne domáhať vrátenia daru iba žalobou na určenie. V predmetnej veci bol naliehavý právny záujem žalobcu na určovacej žalobe daný jej spôsobilosťou byť podkladom pre zmenu zápisu vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností tak, aby zodpovedal skutočnému stavu.

5. Výzvou zo dňa 14.1.2015, označenou ako návrh na zrušenie darovacej zmluvy dohodou, žalobca vyzval žalovanú 1. na vrátenie daru podľa § 630 Občianskeho zákonníka dôvodu podania návrhu na rozvod manželstva žalovanou 1. a z dôvodov uvedených v tomto návrhu. V priebehu konania bolo jednoznačne preukázané, že uvedená výzva bola žalovanej doručená dňa 15.1.2015. K platnosti právneho úkonu darcu, smerujúceho na vrátenie daru z hľadiska jeho určitosti je nevyhnutné, aby v ňom boli uvedené konkrétne skutočnosti, v ktorých darca vidí hrubé porušenie dobrých mravov voči nemu, alebo členom jeho rodiny. Občiansky zákonník nestanovuje žiadne náležitosti výzvy na vrátenie daru, ani jej obsah. Nevyžaduje sa dokonca ani písomná forma, aj keď sa jedná o nehnuteľnosť. Výzvu na vrátenie daru je nutné posudzovať z hľadiska všeobecných náležitostí právneho úkonu, ako prejavu vôle, podľa § 34 a nasl. Občianskeho zákonníka. Z obsahu takejto výzvy teda musí byť zrejmé kto ju urobil, voči komu, z akého dôvodu a nevhodné správanie obdarovaného musí byť opísané dostatočne konkrétnym a nezameniteľným spôsobom, pričom nie je možné následne v konaní uplatnené dôvody meniť, či rozširovať. V danom prípade si žalobca zvolil písomnú formu výzvy a za dôvody vrátenia daru označil návrh na rozvod a dôvody v ňom uvedené. Žalovaná 1. ako obdarovaná podala návrh na rozvod, a teda jej boli bez pochyb známe v návrhu ňou uvedené skutočnosti, na ktoré žalobca vo výzve poukázal. Vzhľadom na tieto skutočnosti, okresný súd takto formulovanú výzvu považoval za dostatočne určitú a zrozumiteľnú, pričom považoval za potrebné vysporiadať sa len s dôvodmi, uvedenými v predmetnej výzve. Žalobca v podanej žalobe ako aj v priebehu konania dôvody na vrátenie daru spresnil a rozširoval. Na takto dodatočne uvedené dôvody súd už neprihliadal. Pokiaľ žalobca tvrdil, že porušenie dobrých mravov ako dôvod na vrátenie daru je každé porušenie, ktoré nastalo po tom, ako bola nehnuteľnosť darovaná, tento argument podľa názoru okresného súdu, vzhľadom na všetky osobitosti tohto prípadu neobstojí. Žalobca o mnohých dodatočne uvedených dôvodoch (napr. údajné psychické týranie žalobcu žalovanou 1., atď.) vedel aj v čase spísania výzvy na vrátenie daru, avšak v tom čase hrubé porušenie dobrých mravov v týchto konaniach žalovanej 1. nevidel. Argument, že výzvu písal sám a nie za pomoci advokáta taktiež neobstojí. Prípadné nedostatky výzvy nie je možné konvalidovať tým, že žalobca nemá právnické vzdelanie. Na rozdiel od žalovaných, okresný súd žalobu nepovažoval za ďalšiu samostatnú výzvu na vrátenie daru, a to napriek tomu, že sú v nej uvedené aj iné dôvody, ako v samotnej výzve. Uvedené poprel aj žalobca, ktorý trval na tom, že výzva na vrátenie daru je tá výzva, ktorá bola v dispozícii žalovanej 1. dňa 15.1.2015.

6. Medzi stranami nebolo sporné, že dôvodom na vrátenie daru nemôže byť podanie návrhu žalovanou 1. na rozvod manželstva. V priebehu konania žalobca viackrát zdôraznil, že za konanie zodpovedajúce hrubému porušeniu dobrých mravov nepovažoval návrh na rozvod, ale dôvody v ňom uvedené. Kým však v podanej žalobe tvrdil, že sa ho žalovanou 1. v návrhu na rozvod popísané skutočnosti hlboko dotkli, v priebehu konania už hrubosť nevidel z dôvodu útlivosti, ale v konaní, pri ktorom bol žalovanou 1. žalobcovi pripisované kriminálne konanie. K samotným dôvodom, uvedeným v návrhu na rozvod, okresný súd poznamenáva, že bolo právom žalovanej 1. v návrhu uviesť svoje subjektívne pocity ako ona vnímala manželstvo so žalobcom. Samotné popísanie týchto pocitov však nemožno automaticky vyhodnotiť ako hrubé porušenie dobrých mravov. Rovnako aj žalobca prezentoval v rozvodovom konaní svoj subjektívny pohľad na manželstvo a vnímanie žalovanej 1. Tak z výpovedí strán sporu ako aj svedkov bolo možné konštatovať, že manželstvo žalobcu a žalovanej 1. nebolo šťastné. Rodina mala dlhodobé konflikty. Neboli ideálne ani vzťahy žalobcu a žalovanej 1., ani vzťahy žalobcu a žalovaných 2. a 3. Rozvodový súd konštatoval, že manželia mali rozdielne povahy a rozdielne názory na spolužitie, čo v konečnom dôsledku viedlo aj k samotnému rozvodu manželstva. Prvoinštančný súd neskúmal za akých okolností došlo k darovaniu sporných nehnuteľností žalobcom žalovanej 1., aké konkrétne dôvody

k tomu žalobcu viedli, nakoľko uvedené nebolo predmetom sporu. Hádky resp. konflikty medzi manželmi však boli permanentné tak pred, ako aj po darovaní nehnuteľností. Podľa názoru okresného súdu, k výraznému zhoršeniu vzťahov medzi nimi nedošlo v príčinnej súvislosti s darovaním nehnuteľností, ale boli spôsobené práve rozdielnymi povahami a názormi na manželské spolužitie, ako napríklad na hospodárenie s majetkom, starostlivosť o domácnosť, či rodinný život, keď obaja mali isté očakávania, ktoré sa napokon nenaplnili. Čo sa týka konkrétnych dôvodov uvedených v návrhu na rozvod (najmä domáce násilie, psychické, sociálne, ekonomické a čiastočne fyzické násilie, resp. že by bol žalobca alkoholik a notorický klamár) v priebehu konania sa zistilo (výpovede žalovaných 1. a 2., svedka H. N. a svedkyne V. D.), že žalobca sa správal počas hádok hrubo k žalovaným a konzumoval alkoholické nápoje častejšie a vo väčšom množstve. Aj keď sa on sám na pojednávaní vyjadril tak, že to násilie tak nevnímal a v návale hnevu človek povie hocičo, žalovaní mohli takéto dlhodobé správanie sa žalobcu považovať za neprimerané. V tomto smere svedkovia žalobcu nemohli tvrdenia žalovaných vyvrátiť, keďže nežili so stranami sporu v jednej domácnosti a mali len sprostredkované informácie od žalobcu. Rovnako neboli na vyvrátenie tvrdení žalovanej 1. postačujúce ani listinné dôkazy, najmä správa obce o povesti žalobcu, oznámenie Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Galante, keďže žalobca sa spôsobom uvedeným v návrhu na rozvod mal správať v domácom prostredí, nie na verejnosti. Pod ekonomickým týraním, vychádzajúc z návrhu na rozvod, žalovaná 1. mala na mysli to, že žalobca narábala so spoločným majetkom bez súhlasu žalovanej 1. a v rozpore so záujmami rodiny, pričom jeho rozhodnutia prinášali rodine straty. Boli z ich strany obavy, že prídu o majetok. Žalovaná 1. v návrhu na rozvod netvrdila, že žalobca nezabezpečoval rodinu po materiálnej stránke, ako to bolo prezentované v tomto konaní. Z uvedeného dôvodu okresný súd nevykonal stranou žalobcu navrhovaný dôkaz, z ktorého by malo vyplývať v akom časovom období navrhovateľka pracovala, resp. nepracovala. Vychádzajúc z uvedených skutočností, nemožno správanie obdarovanej žalovanej 1. kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov z hľadiska jeho obsahu ani intenzity, ani za porušovanie dobrých mravov sústavné, t.j. opakované a časovo súvisiace.

7. Ďalšie dodatočne uvedené dôvody žalobcu na vrátenie daru vzhľadom na uvedené (najmä v odseku 34 odôvodnenia) okresný súd považoval za irelevantné. Pre úplnosť však k argumentom, ktoré sa týkali toho, že po rozvode manželstva bol žalobca vyhodnotený z darovanej nehnuteľnosti, čím sa stal bezdomovcom, uviedol, že v konaní bolo aj svedeckou výpoveďou (svedka S. A.) preukázané, že žalobca dobrovoľne opustil nehnuteľnosť, od žalovanej 1. nedostal ultimátum, tá len trvala na podpísaní zápisnice o prevzatí vecí žalobcom v deň sťahovania. K zrušeniu trvalého pobytu žalobcu došlo až následne potom ako sa žalobca odsťahoval. K ďalším tvrdeniam o porušení dobrých mravov zo strany žalovanej 1., ktoré sa týkali jej mimomanželského pomeru a žalovaného 3., konkrétne, že nie je biologickým synom žalobcu, o ktorej skutočnosti sa žalobca podľa jeho tvrdení, mal dozvedieť od svojich kamarátov po rozvode manželstva, následkom čoho potom podal návrh na zapretie otcovstva, kde sa táto skutočnosť jednoznačne potvrdila až vykonaním testov DNA, poznamenal okresný súd, že v konaní bolo hodnoverne preukázané, že žalobca o mimomanželskom pomere žalovanej 1. a o tom, že žalovaný 3. nemusí byť jeho synom, vedel. Vyplýva to nielen z výpovede žalovanej 1., ale aj z výpovedí brata žalobcu a sestry žalovanej 1., teda blízkych rodinných príslušníkov, ktorým táto skutočnosť tiež bola známa. V tomto smere svedecké výpovede kamarátov žalobcu, okresný súd nepovažoval za relevantné, keďže im takéto výsostne rodinné záležitosti, nemuseli byť známe. Žalobca nepreukázal, že by mu žalovaná 1. v tomto smere klamala, resp. zapierala túto skutočnosť. V takejto dôkaznej situácii je potrebné uzavrieť, že žalobca neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že na strane žalovanej 1. došlo k takému správaniu, ktoré by súd mohol kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov a na základe ktorých by mu vznikol nárok na vrátenie daru. Rovnako nepreukázal, že by bola darovacia zmluva z akéhokoľvek dôvodu absolútne neplatná.

8. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého okresný súd priznal žalovaným ako plne úspešným v konaní voči žalobcovi plnú náhradu trov konania. Žalobca, ktorý je právne zastúpený, nepoukázal na dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by mal súd pri rozhodovaní o nároku vziať do úvahy. O výške priznaných trov rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, samostatným uznesením.

9. Proti tomuto rozsudku v celom jeho rozsahu podal žalobca prostredníctvom svojho právneho zastúpenia odvolanie, ktorým navrhol rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a žalobe vyhovieť a priznať mu nárok na náhradu prvoinštančného a odvolacieho konania. Poukázal na odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b), e), f) Civilného sporového poriadku. Argumentoval tým, že očakával, že súd

prvej inštancie rozhodne v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou, na ktorú poukázal v priebehu konania aj v záverečnej reči, keďže tak neurobil, tento postup považujem za rozporný s ust. § 220 ods. 3 Civilného sporového poriadku. Poukázal na rozhodnutia NS SR sp. zn. 6Cdo 179/2010, zn. 5MCdo 1/2010, sp. zn. 3Cdo 122/2002, 1Cdo/11/2003, 11Co/610/2013, 10Co/305/2015, 6Co/533/2015, I. ÚS 491/2015, 5Co/394/2016, 8Co/311/2014, pričom okresný súd mal prihliadať na právny názor NS SR vyslovený v rozhodnutí sp. zn. 2Cdo 108/2007 „Za dôvodnú treba považovať ďalšiu námietku týkajúcu sa dovolacieho dôvodu uvedeného v ustanovení § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. podľa ktorej táto vada konania spočíva v tom, že pre vrátenie daru je právne významné len správanie sa žalovaného do dňa 24.3.1993, kedy bola doručená žaloba žalovanému zo strany súdu prvého stupňa. Takýto záver odvolacieho súdu nemá oporu v ustanovení § 630 Občianskeho zákonníka, ktoré vyžaduje pre vrátenie daru také negatívne správanie k darcovi a členom jeho rodiny, ktoré porušuje dobré mravy. Jedná sa o také správanie, ktoré nie je ohraničené žiadnym momentom (od do) a ak takéto správanie naďalej pretrvávalo aj po obdržaní žaloby žalovaným zo strany súdu prvého stupňa tým viac zakladalo a zakladá zákonnú povinnosť pre vrátenie daru.“ Žalobca upresňoval a uvádzal nové dôvody počas konania z dvoch dôvodov: v čase zaslania výzvy na vrátenie daru nemohol mať istotu o pravdivosti tvrdenia o tom, že nie je biologickým otcom žalovaného 3., niektoré udalosti sa stali až po doručení výzvy na vrátenie daru alebo ich uvádzal ako reakciu na popretie skutkových tvrdení protistrany a unesenie dôkazného bremena svojich tvrdení, ktorými skutkové tvrdenia protistrany popieral - napr. potvrdenie obce o povesti a popretie tvrdenia protistrany, že je alkoholik a klamár, výzva A. Z. Z. zo dňa 8.10.2015 a Zmluva o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere zo dňa 14.4.2008 preukazujúca tvrdenie, že je spoludlžníkom úveru, kde dlžníčkou je žalovaná 1., potvrdenie skutočností - OR PZ Galanta zo dňa 23.4.2016, z ktorého vyplýva, že žalovaní 2. a 3. na neho podávali trestné oznámenie, ktoré boli odmietnuté, listiny OÚ Galanta - odbor živnostenského podnikania zo dňa 27.4.2016 preukazujúce, že žalovaní podali podnet na vykonanie kontroly, zápisnica z pojednávania súdu zo dňa 8.12.2014 v ktorej žalovaná 1. uvádza, že nehnuteľnosť jej daroval „pod tlakom“, výzva na vypratanie nehnuteľnosti zo dňa 28.4.2015, ktorá preukazuje, že žalovaní neboli ochotní ani nechať ho do konca kalendárneho roka, kedy mal dovŕšiť dôchodkový vek, aby mohol vykonávať svoje povolanie v časti nehnuteľnosti stavebne úplne oddelenej od obytnej časti a tým si zabezpečiť bazálne prostriedky na svoju obživu. Okresný súd sa týmito dôkazmi nevysporiadal, s odôvodnením, že tieto porušenia nastali po darovaní a žalobca ich mal všetky opísať už vo výzve adresovanej obdarovanej (odsek 34. rozsudku). Žalovaná 1. potom, ako získala celý spoločný majetok o ňom tvrdila, že ju ekonomicky týra, že sa správal nezodpovedne v podnikaní a ohrozoval tým rodinu. Tieto jej tvrdenia poprel a žalovaná 1. následne nijakým dôkazným prostriedkom nepreukázala ich pravdivosť. Okresný súd nevykonal navrhnuté dôkazy, keď na pojednávaní dňa 17.5.2018, opakovane písomným podaním zo dňa 11.2.2019 sa domáhal, aby okresný súd vyžiadal zo Sociálnej poisťovne listiny preukazujúce nárok na vznik starobného dôchodku žalovanej 1. Tým, že okresný súd nevykonal tento dôkaz, zmaril mu možnosť uniesť dôkazné bremeno v tej časti tvrdení, ktoré sa týkali nemorálnosti správania žalovanej 1. voči nemu, keď v celom konaní (rovnako v návrhu na rozvod manželstva) tvrdila, že bol ten, kto rodinu finančne ohrozoval a kto ju ekonomicky týral. Zistenie, či žalovaná 1. bola ekonomicky týraná tak, ako to po darovaní opakovane tvrdila, považuje za rozhodujúcu skutočnosť, ktorá je v podstatnej miere spôsobilá ovplyvniť rozhodnutie súdu. Z odôvodnenia rozsudku nie je zrejmé ako okresný súd posudzoval konanie žalovanej 1. (a poskytnutú súčinnosť žalovanými 2., 3.), kedy po dôjdení výzvy na vrátenie daru tento ďalej scudzovala. Zo všetkých okolností (zapretie dôjdenia výzvy zo strany žalovanej 1. v konaní pred vydaním prvého rozsudku zrušeného krajským súdom, darovanie v priebehu pár dní po dôjdení výzvy na vrátenie daru, povolenie vkladu v zrýchlenom katastrálnom konaní v ten istý deň, ako bol návrh podaný) logickým postupom ťažko možno dospieť k inému názoru, než je protiprávne a zároveň nemorálne konanie žalovanej 1. Žalovaná 1. konala s priamym vedomím, že je povinná dar vydať žalobcovi, a jej konanie je možné popri tom, že previedla na iného viac práv, než jej v tom čase patrilo (v zmysle zásady "nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet"), hodnotiť ako obchádzanie zákona, teda úkon postihnutý absolútnou neplatnosťou v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka a v trestnoprávnej rovine za dokonaný trestný čin poškodzovania veriteľa podľa § 239 Trestného zákona. Zo žiadneho dôkazného prostriedku nevyplývalo, že by boli tvrdenia žalovanej 1. o nadužívaní alkoholických nápojov žalobcu v miere dosahujúcej patologické rámce, čo žalovaná 1. nepreukázala. Nie je zrejmé, prečo sa okresný súd priklonil k výpovediam svedkov navrhnutých žalovanými, pričom nijako nevzal do úvahy svedectvá svedkov navrhnutých žalobcom (bod 36. rozsudku). Tvrdenia žalovanej o tom, že je alkoholik, účinne poprel tvrdením (nikdy za 45 rokov nebol priestupkovo riešený pre užitie alkoholu pri vedení motorového vozidla napriek tomu, že denne jazdí autom a skúšobné jazdy autom boli dennodennou súčasťou výkonu jeho práce ako automechanika, nikdy sa neliečil zo závislostí ani nenavštevoval psychiatra, potvrdenie o tom, že

nenadužívam alkoholické nápoje predložil i od obce, toto zhodne uviedli i svedkovia). Okresný súd nemal a nemohol vyvodiť skutkové zistenie, že užíval alkoholické nápoje „častejšie a vo väčšom množstve“. Nesúhlasí so záverom, že „dobrovoľne opustil nehnuteľnosť“. Toto tvrdenie poprel tvrdením, kedy uviedol, že provokácie a tlak zo strany žalovaných 1. a 3. po rozvode na jeho osobu sa stali neúnosnými do tej miery, že musel odísť z nehnuteľnosti. Žalovaní 1. a 3. rodinný dom mohli užívať nerušene sami dvaja, uzamkli žalobcovi prístup do autodiely, ktorá bola stavebne dispozične úplne samostatnou stavbou a jej využívanie ich nijako nemohlo rušiť, zamedzili mu prístup k jeho majetku (vybavenie autodiely) a majetku (automobilom) jeho zákazníkov, keď sa snažil k svojim veciam dostať, privolali na políciu a podali trestné oznámenie. Za relevantné skutkové zistenie okresného súdu o tom, že sa správal hrubo z jeho výpovede, že „v návale hnevu človek povie hocičo“. Týmto nijako nepotvrdil tvrdenia žalovanej 1. o tom, že by sa správal agresívne, fyzicky útočil alebo sa vyhrážal násilím. Vo výpovedi bol iba úprimný v tom, že priznal, že keď dôjde k názorovému stretu medzi dvoma ľuďmi s prítomnosťou hnevu, tak obsah a forma prejavu je iná, než pri pokojnom rozhovore. Toto však platí pre oboch aktérov hádky, teda nie len pre žalobcu. Okresný súd dospel k skutkovému záveru (bod 30. rozsudku), že: „... (i) hlavný problém spočíval v manželovom absolútnom nezáujme o rodinu...ustavičné klamstvá...únik od problémov, zodpovednosti, vyhľadávanie lacnej zábavy...vyhrážky o zabezpečení odobratia detí, zničenie spoločného majetku, bitkou,...psychické týranie, dennodenné útoky, vyhrážky, konflikty, napätie a stres.... problémom bola absolútna neochota akceptovať, že o veciach aj finančných a majetkových rozhodujú manželia spoločne...svojevoľné rozhodnutia manžela prinášali rodine straty...“ atď. Ako sporovej strane z odôvodnenia mu absolútne nie je zrejmé, na základe čoho dospel okresný súd k takémuto skutkovému zisteniu, keďže toto bolo výlučne tvrdenie žalovanej 1., a nenašlo potvrdenie v žiadnom dôkaznom prostriedku (odsek 30 obsahuje obsah rozvodového spisu sp. zn. 5C/329/2014 takže námietka nie je dôvodná- okres sám neprijal takýto záver). Nesprávne je skutkové zistenie súdu, že vedel o tom, že žalovaný 3. nie je ich spoločným synom. O takejto skutočnosti sa s ním žalovaná 1. nikdy otvorene nerozprávala, dozvedal sa tieto informácie vždy od tretích osôb. Či je žalovaný 3. jeho biologickým synom uvažoval, vždy iba v rovine podozrenia, nie istoty. Je presvedčený, že dôkazné bremeno o správaní sa žalovanej 1. k jeho osobe je v hrubom rozpore s dobrými mravmi uniesol z dôvodu, že v konaní bolo preukázané, že žalovaná 1. v návrhu na rozvod uviedla o ňom skutočnosti, ktoré sa ho hlboko dotkli, zasiahli do jeho osobnej integrity a tvrdí, že takéto konanie by rovnako pôsobilo na ktorúkoľvek inú osobu a nie je iba prehnané citlivým vnímaním vlastného prežívania, že žalovaná 1. mu nikdy nepriznala, že syn, ktorého vychovával ako vlastného, nie je jeho biologickým synom. Táto skutočnosť bola potvrdená rozhodnutím súdu zo dňa 10.9.2015 (cca 9 mesiacov po tom ako adresoval výzvu na vrátenie daru. V prípade, ak by ako odvolateľ v tomto konaní úspešný nebol, navrhuje odvolaciemu súdu, aby pri rozhodovaní o trovách konania využil možnosť moderácie v zmysle § 257 Civilného sporového poriadku, s poukazom na rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Cdo 67/2010, rozhodnutia súdov I. ÚS 403/2013, KS TN Co/170/2013, I. ÚS 79/2015, 5Co 30/2016 a trovy konania žalovaným nepriznal. Návrh odôvodňuje dôvodmi hodnými osobitného zreteľa, za ktoré označujem majetkové pomery, kedy žalobu podával v marci 2015, pár mesiacov pred nástupom do starobného dôchodku, kedy ešte pracoval, preto zaplatil súdny poplatok. Vzhľadom na dĺžku konania sa medzičasom stal starobným dôchodcom s aktuálnou výmerou dôchodku 371,20 Eur mesačne (v prílohe pripojil rozhodnutie o výške starobného dôchodku z 29.11.2019). Trovy konania v prípade neúspechu vo veci by dosiahli výšku niekoľkých násobkov mesačného príjmu. Zaviazanie na zaplatenie trov konania by tak veľmi nepriaznivo zasiahlo jeho základné existenčné podmienky, keďže nevlastní žiadny majetok a nemá ani právne stabilne zabezpečenú základnú životnú potrebu - potrebu bývania. Zúčastňoval sa všetkých pojednávaní, vyvinul absolútnu súčinnosť v konaní.

10. Žalovaní odvolanie nepodali, k doručenému odvolaniu žalobcu sa písomne a uviedli, že okresný súd správne žalobu zamietol a priznal žalovaným nárok na náhradu trov konania. Pokiaľ žalobca tvrdí, že okresný súd sa mal odchyliť od rozhodovacej praxe a odklon nezdôvodnil, je potrebné uviesť, že ním uvádzané judikáty podľa názoru žalovaných nesúvisia s prejedávanou vecou. So všetkými podstatnými a s vecou súvisiacimi argumentmi, ktorými žalobca dôvodil svoju žalobu sa okresný súd vypořiadal. Jediným dôvodom, prečo žalobca podal žalobu, resp. bezprostredne po rozvode vyzval na vrátenie daru bola skutočnosť, že zistil, že po rozvode manželstva nemá k nehnuteľnosti žiadne právo a to na naliehanie kamarátov, a nie to, že by žalovaná 1. porušila voči nemu hrubo dobré mravy. Pokiaľ žalobca tvrdí, že nevykonaním dôkazu vyžiadanim si zo Sociálnej poisťovne listiny preukazujúce nárok na vznik starobného dôchodku žalovanej 1., ktorými chcel vyvrátiť, že nie je pravda, že by žalovanú 1. ekonomicky týral, majú za to, že vykonanie tohto dôkazu na preukázanie porušenia dobrých mravov zo strany žalovanej 1. voči žalobcovi nebolo vôbec potrebné. Žalovaná 1. okresnému súdu

predložila listinný dôkaz preukazujúci odpracovanie dostatočného počtu rokov na priznanie dôchodku (odpracovala 33 rokov!!!!) a vyvrátila tak tvrdenie žalobcu uvedené v žalobe, že nespĺňa nárok a starobný dôchodok. Odôvodnenie návrhu na rozvod je vecou a záležitosťou manžela, ktorý návrh podáva, a ktorý má právo a povinnosť opísať, v čom vidí príčiny rozvratu manželstva, pričom druhá strana má možnosť sa k nemu vyjadriť. Je potom vecou súdu sa s dôvodmi vypoariadať v konaní o rozvod a teda nemôže byť porušením dobrých mravov opísať skutočnosti k rozvratu manželstva tak, ako ich vidí každý z manželov. Tvrdenie žalobcu, že sa ocitol v tiesnivej životnej situácii a potrebuje pomoc a podporu, je zavádzajúce a je potrebné zdôrazniť, že v konaní nebolo vôbec preukázané, že by bol žalobca v tiesnivej životnej situácii. Ak zdôrazňuje že darovaním očakával zdržanlivosť, slušnosť alebo aspoň neutralitu v správaní žalovanej 1., je potrebné opätovne uviesť, že treba správanie darcu a obdarovaného skúmať vo vzájomnej súvislosti. Po rozvode manželstva žalovaná v rade 1. nijako nebránila žalobcovi v užívaní nehnuteľnosti. Bol to práve žalobca, ktorý bezprostredne po rozvode požiadal o vrátenie daru, z nehnuteľnosti sa odsťahoval a podal žalobu o zapretie otcovstva. Sám týmito krokmi neprejavil zdržanlivosť a slušnosť, ktorú požaduje od žalovanej 1. Žalovaná 1. nemala žiadnu zákonnú povinnosť reagovať na výzvu a navyše ako vlastníčka nehnuteľnosti mohla slobodne vykonávať právo disponovať s nehnuteľnosťou vyplývajúce zo základných práv spojených s vlastníctvom nehnuteľnosti. Svoje konanie (hoci nemusela) dostatočne vysvetlila (zlý zdravotný stav, chcela dať po rozvode nehnuteľnosť deťom) a preto takéto konanie v žiadnom prípade nemôže byť v rozpore s dobrými mravmi. Ak súd žalobu zamietol ako nedôvodnú, nedošlo k obnove vlastníckeho práva žalobcu k nehnuteľnosti a právny úkon darovania nehnuteľnosti zo strany žalovanej 1. na žalovaných 2. a 3. bol platným právnym úkonom. Svoje tvrdenie žalovaná 1. o nadmernom alkoholickom požívaní zo strany žalobcu preukázala (svedkovia, čestné prehlásenie C. A.), to že nebol priestupkovo riešený za alkohol nie je dôkazom, že alkoholické nápoje nepožíval, ba práve naopak, alkohol požíval. Dokazovaním bolo preukázané, že sám žalobca sa rozhodol odsťahovať (napr. svedok A.) Žalovaná 1. nepodávala trestné oznámenie na žalobcu, neznemožňovala mu prístup a z nehnuteľnosti ho odhlásila až po jeho odsťahovaní, preto žiadnym svojim konaním nemohla a ani neporušila dobré mravy voči žalobcovi. Žalovaná 2. ako i sestra žalovanej 1., potvrdili, že sa žalobca správal inak doma a inak mimo domu. Objektívnym dokazovaním ich výsluchom teda bolo potvrdené, že to bol práve žalobca, ktorý sa správal voči žalovanej 1. nemorálne. Okresný súd si neosvedčil tvrdenie žalovanej 1., že žalobca vedel o tom, že žalovaný 3. nie je ich synom, ale toto ustálil na základe vykonaného dokazovania (čestné prehlásenie, výpoveď sestry žalovanej 1., výpoveď brata žalobcu). Napokon sám žalobca tvrdí v odvolaní, že mal len podozrenie. Aj z tohto je zjavné, že (aj keby to bola pravda, že o tom nevedel, čo žalobcovia popierajú), žalobu o zapretie otcovstva podal účelovo v snahe pomôcť si v konaní o vrátenie daru. Žalobca neuniesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že by bola žalovaná porušila hrubo dobré mravy pokiaľ tvrdí, že preukázal porušenie dobrých mravov tým, že žalovaná 1. v návrhu viedla skutočnosti, ktoré sa ho hlboko dotkli, bolo jej právo uviesť skutočnosti ktoré považuje za rozhodujúce pre rozvrat manželstva, nepriznala, že syn nie je biologickým synom, preukázal sa v konaní opak, že o tomto žalobca vedel, poprela doručenie výzvy na vrátenie daru (nepoprela jej doručenie ale nepreukázanie momentu doručenia, čo bolo v konaní podstatné) a nemôže ísť o porušenie dobrých mravov ale len procesnú obranu, previedla darovanú nehnuteľnosť účelovo a urýchlene po doručení výzvy hoci s ňou nemohla nakladať, nie je toto pravda, žalovaná 1. nebola obmedzená v nakladaní s vlastníckym právom a prevodom nemohla porušiť dobré mravy, sledovala cieľ zbaviť sa žalobcu po darovaní nehnuteľnosti, toto nebolo preukázané a je to len tvrdenie žalobcu, bolo právom žalovanej 1. podať návrh na rozvod a ukončiť spolužitie v manželstve, ktoré nebolo šťastné. Dôvody hodné osobitného zreteľa v tomto prípade nie je možné aplikovať, aj žalovaná v rade 1. je starobnou dôchodkyňou a poberá dôchodok vo výške 290,- Eur. Aj osoby ktoré majú nárok na bezplatnú právnu pomoc alebo oslobodenie od súdnych poplatkov si musia byť vedomé dôsledkov čo do náhrady trov konania spojených s prípadným neúspechom v konaní. Svoju živnosť oficiálne vykonával 30.12.2017 (C.), teda aj počas vedenia súdneho konania. Navyše žalovaným je známe, že popri dôchodku žalobca si stále privyrába opravou automobilov a nie je tak odkázaný len na starobný dôchodok.

11. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z. z., ďalej CSP), ktorý nahradil a zrušil do 30.6.2016 účinný zák. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej OSP). Odvolací súd pristupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa CSP.

12. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - zároveň stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie v čase jeho podania pripúšťa (355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody § 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je nedôvodné, preto postupom podľa § 387 CSP rozsudok súdu prvej inštancie (vrátane výroku o náhrade trov konania) potvrdil.

13. Rozsudkom č. k. 5C/208/2015-97 zo dňa 9.11.2016 (prvým v poradí) prvoinštančný súd I. výrokom žalobu zamietol, II. výrokom priznal žalovaným 1., 2., 3. náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia. Na odvolanie žalobcu uznesením č. k. 9Co/17/2017-146 zo dňa 19.9.2017 odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odôvodnení uložil prvoinštančnému súdu povinnosť v ďalšom konaní, súc pritom viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP), opätovne vec komplexne i s prihliadnutím na argumenty predstreté v odvolacom konaní posúdiť, prejednávať za stavu dodržania postupu, v ktorom odstráni procesné pochybenie, ktorého nedostatok spôsobil aj nutnosť zrušenia jeho rozsudku, a to už podľa aktuálne účinného CSP (§ 181 ods. 2 a § 185 CSP), teda určí sporné a nesporné skutkové tvrdenia, uvedie svoj predbežný právny názor, následne znova posúdi žalobou uplatnený nárok vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania a potom vo veci znova rozhodne, a to najmä so sústredením sa na sporné otázky, tieto posúdi z hľadiska všetkých na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení, výsledky dokazovania posúdiť z hľadiska všetkých na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení (s ich uvedením) pričom rozhodnutie náležite odôvodni v súlade s § 220 ods. 2 CSP.

14. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu bolo posúdiť, či súd prvej inštancie vo veci správne rozhodol, ak žalobu zamietol v celom rozsahu (určiť, že právny úkon, ktorým žalobca požiadal o vrátenie daru, je platný a žalovaná 1. je povinná vydať žalobcovi dar - ideálnu 1/2-icu nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX, Kataster nehnuteľností OÚ Galanta, katastrálny odbor, Obec O., k.ú. O., že darovacia zmluva, ktorej vklad bol povolený dňa 5.2.2015 pod č. V 434/2015 medzi žalovanou 1. a žalovanými 2. a 3. je absolútne neplatná, žalobca je vlastníkom ideálneho podielu 1/2-ica nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX, Kataster nehnuteľností OÚ Galanta, katastrálny odbor, Obec O., k.ú. O., a to: parc. č. 2253/1 o výmere 453 m² - zastavané plochy a nádvoria, parc. č. 2253/3 o výmere 69 m² - zastavané plochy a nádvoria, parc. č. 2253/4 o výmere 214 m² - zastavané plochy a nádvoria, parc. č. 2253/5 o výmere 132 m² - zastavané plochy a nádvoria, parc. č. 2254/1 o výmere 2143 m² - zastavané plochy a nádvoria, parc. č. 2254/3 o výmere 57 m² - zastavané plochy a nádvoria, parc. č. 2254/4 o výmere 766 m² - záhrady, parc. č. 2254/5 o výmere 767 m² - záhrady, parc. č. 2255/2 o výmere 171 m² - orná pôda; stavby súp. č. XXX na parc. č. 2253/3 - rodinný dom, súp. č. XXX na parc. č. 2253/4 - rodinný dom, súp. č. XXX na parc. č. 2253/4 - autoopravárenská dielňa, súp. č. XXX na parc. č. 2254/3 - predajňa autosúčiastok), a to s poukazom na odvolacie argumenty uplatnené odvolateľom, ktorý namietal, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávne vec právne posúdil.

15. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom uplatneného nároku, ktorý v náležitom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým zisteniam, a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec aj v napadnutom zamietajúcom rozsahu i správne právne posúdil, keď na spor aplikoval náležité hmotnoprávne ustanovenia a tieto i správnym spôsobom vyložil, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 OSP odvolací súd odkazuje na správne presvedčivé a dostatočné odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchyliť a preto nemôže dať za pravdu odvolateľovi.

16. Odvolací súd v prvom rade poukazuje na to, že žalobca napadol rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu vrátane zamietajúceho výroku, ktorým bol zamietnutá žaloba, ktorá obsahovala v podstate tri samostatné určovacie výroky označené v odseku 14. Okresný súd v odseku 32 odôvodnenia napadnutého rozsudku (odôvodňujúce zamietnutie prvého a druhého požadovaného určenia pozn. odvolacieho súdu) uzavrel, že určenie právneho úkonu, ktorým žalobca požiadal o vrátenie daru, je platný a žalovaná 1. je povinná vydať žalobcovi dar - ideálnu 1/2-icu nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX, kataster nehnuteľností OÚ Galanta, katastrálny odbor, Obec O., k.ú. O. je v prvom rade materiálne nevykonateľný, nakoľko vydanie ideálnej polovice nehnuteľnosti je prakticky nerealizovateľná povinnosť nielen z pohľadu matérie, ale aj vzhľadom na skutočnosť, že žalovaná 1. ako nevlastníčka nehnuteľností ani vydať nehnuteľnosť/podiel nemôže, v druhom rade s prihliadnutím na tretí určovací výrok (žalobca je vlastníkom ideálneho podielu 1/2-ice nehnuteľností písaných na LV č. XXX....) sa javí byť aj nadbytočným, nakoľko účelom žaloby je zmena v subjekte vlastníka nehnuteľnosti zapísaného v katastri nehnuteľností. Platnosť výzvy na vrátenie daru súd musí v konaní riešiť ako otázku predbežnú. Zároveň druhý určovací nárok trpí nedostatkom určitosti v tom zmysle, že v prípade úspechu žalobcu v tejto časti petitu by sa obnovil predchádzajúci vlastnícky vzťah k nehnuteľnosti (kde vlastníkom žiadanej polovice bola žalovaná 1.), čo je evidentne v rozpore so záujmom žalobcu, a teda petit definitívne nerieši sporné vzťahy strán. Pričom uvedené závery okresného súdu žalobca nenapadol osobitnou odvolacou argumentáciou, preto odvolací súd nemal dôvod preskúmať zamietnutie žaloby v časti určení, že právny úkon, ktorým žalobca požiadal o vrátenie daru, je platný a žalovaná 1. je povinná vydať žalobcovi dar - ideálnu 1/2-icu nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX, Kataster nehnuteľností OÚ Galanta, katastrálny odbor, Obec O., k.ú. O., a že darovacia zmluva, ktorej vklad bol povolený dňa 5.2.2015 pod č. V 434/2015 medzi žalovanou 1. a žalovanými 2. a 3. je absolútne neplatná, a napadnuté zamietnutie v týchto častiach bez ďalšieho postupom podľa § 387 CSP potvrdil. Nad rámec uvedeného ešte odvolací súd dopĺňa, že žaloba na určenie platnosti, že právny úkon, ktorým žalobca požiadal o vrátenie daru, je platný a žaloba na určenie, že darovacia zmluva, ktorej vklad bol povolený dňa 5.2.2015 pod č. V 434/2015 medzi žalovanou 1. a žalovanými 2. a 3. je absolútne neplatná, je podľa § 137 písm. d) CSP neprípustná, nakoľko určenie takejto právnej skutočnosti nevyplýva z osobitného predpisu (preto bolo dôvodným zamietnutie požadovaných určení aj z tohto dôvodu).

17. Podľa § 137 písm. c) CSP (pôvodne § 80 písm. c) OSP), žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

18. Základnou podmienkou dôvodnosti, a teda východiskom prípadnej úspešnosti určovacej žaloby podľa § 137 písm. c) CSP je existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení (okrem prípadu, ak tento vyplýva z osobitného právneho predpisu). Rozumie sa tým právny záujem žalobcu, ktorý musí byť podľa požiadavky zákona kvalifikovaný, t.j. naliehavý. Posúdenie naliehavého právneho záujmu je otázkou právnej kvalifikácie rozhodujúcich skutočností. Pre žalobcu to znamená nevyhnutnosť tvrdiť a dokázať skutočnosti, z ktorých vyplýva existencia naliehavého právneho záujmu na žiadanom určení, čo je jednou z podmienok na to, aby súd mohol v rozsudku žalobe meritórne vyhovieť. Naliehavosť právneho záujmu je charakterizovaná určitými aspektmi: žalovaným je popieraná existencia (neexistencia) práva, resp. právneho pomeru žalobcu, teda je tu stav, že právo, resp. právny vzťah medzi stranami je sporný (existencia aktuálneho stavu objektívnej právnej neistoty medzi stranami); jestvuje ohrozenie práva či právneho vzťahu a toto ohrozenie nemožno odstrániť inak, len určovacím výrokom. Naliehavý právny záujem sa viaže k žalobe, resp. k otázke, či určovacia žaloba môže byť spôsobilým procesným nástrojom ochrany práva, zatiaľ čo identifikácia rozhodného hmotnoprávneho vzťahu, o ktorého (preventívne) určenie z dôvodu potreby ochrany žalobcu (dopadu na jeho majetkovú sféru) ide, vystihuje v spore otázku aktívnej a pasívnej vecnej legitímácie. O splnení podmienky naliehavého právneho záujmu je možné však uvažovať iba v prípade, ak bude výrok súdneho rozhodnutia spôsobilý vystihnúť úplný obsah hmotným právom vymedzeného vzťahu, čo logicky predpokladá, že bude záväzný pre všetky jeho subjekty (porov. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5MCdo 1/2010). Žalobca nemá naliehavý právny záujem na určení či to právo je alebo nie je, ak už k porušeniu práva došlo. Ochrana už porušeného práva môže dosiahnuť žalobou na plnenie. Iba v zriedkavých prípadoch obstojí určovacia žaloba, ak možno žalovať na plnenie. Vecná legitímácia účastníka (aktívna alebo pasívna) predstavuje hmotno-právny vzťah účastníka k prejednávanej veci. Vecnú legitímáciu v konaní o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, má predovšetkým ten, kto je zúčastnený právneho vzťahu alebo práva, o ktoré v konaní ide. Pre posúdenie dôvodnosti a naliehavosti právneho záujmu na podanej žalobe, je preto rozhodujúce skutkové zistenie, či vôbec je žalobca vôbec nositeľom hmotného práva, o ktoré v

konaní ide. Nepreukázaná existencia naliehavého právneho záujmu v čase rozhodovania súdu vedie k zamietnutiu určovacej žaloby. Naliehavý právny záujem súd preto skúma v každom štádiu konania, a to z úradnej povinnosti. Bez doloženej existencie takéhoto záujmu musí súd žalobu zamietnuť (ako neprípustnú), pričom ide o samostatný a prvoradý dôvod pre zamietnutie žaloby; preto súd po zaujatí záveru, že určovacia žaloba podľa § 137 písm. c) CSP nie je z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení procesne prípustným nástrojom na ochranu práva, zamietne takúto žalobu bez toho, aby sa zaoberal meritom veci. Je teda nutné, aby naliehavý právny záujem jestvoval nielen v čase rozhodovania súdu prvej inštancie, ale aj v čase rozhodovania odvolacieho súdu (§ 217 ods. 1 v spojení s § 378 CSP).

19. Ak je predmetom daru nehnuteľnosť, darca sa musí domáhať na súde žalobou o určenie vlastníckeho práva k daru, pretože až určovací výrok súdu je podkladom pre ďalší zápis vlastníckeho práva k daru do katastra nehnuteľností, ktorý sa vykoná záznamom podľa § 34 Katastrálneho zákona. V prípade uplatnenia takéhoto nároku súd rieši ako predbežnú otázku, či boli splnené podmienky prevrátenie daru podľa § 630 Občianskeho zákonníka. V danej veci išlo o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, teda o určovaciu žalobu v zmysle § 137 písm. c) CSP (v časti určenia, že žalobca je vlastníkom ideálneho podielu 1/2-ica nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX .....), keďže žalobca má naliehavý právny záujem na požadovanej určovacej žalobe, čo správne uzavrel aj okresný súd, ktorý následne prikrročil aj k posúdeniu tohto merita veci.

20. Z obsahu žaloby je zrejmé, že žalobca sa domáha vrátenia daru a uvádza v žalobe ako aj v ďalších podaniach a vyjadreniach v priebehu konania dôvody, pre ktoré vrátenie požaduje. Tretím určovacím výrokom sa žalobca domáha určenia vlastníckeho práva k darovanej nehnuteľnosti.

21. Podľa § 628 ods. 1 Občianskeho zákonníka, darovacou zmluvou darca niečo bezplatne prenecháva alebo sľubuje obdarovanému a ten dar alebo sľub prijíma, ods. 2 darovacia zmluva musí byť písomná, ak je predmetom daru nehnuteľnosť, a pri hnutelnej veci, ak nedôjde k odovzdaniu a prevzatíu veci pri darovaní.

22. Darovacia zmluva (donatio) je najznámejším typom bezodplatnej zmluvy. Táto črta darovacej zmluvy sa prejavuje v tom, že darca za poskytnutý dar nedostáva žiadnu majetkovú protihodnotu. Pre darovaciu zmluvu je ďalej charakteristická zásada dobrovoľnosti: poskytnutie daru nie je plnením právnej povinnosti vyplývajúcej zo zákona alebo zo zmluvy. Hospodárskym dôvodom (kauzou) darovacej zmluvy (causa donandi) je teda bezodplatný prevod vlastníckeho práva k predmetu daru (vec, právo alebo iná majetková hodnota) z darcu na obdarovaného. Z hľadiska právnych účinkov má význam prejavená vôľa darcu z vlastných prostriedkov rozmnožiť majetok obdarovaného (animus donandi). Darovacia zmluva ako dvojstranný právny úkon ku svojej platnosti vyžaduje dodržanie formálnych a obsahových náležitostí vyžadovaných zákonom (§ 628 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka). Občiansky zákonník upravuje len jediný prípad odvolania poskytnutého daru, a to z dôvodu, že sa obdarovaný správa k darcovi alebo členom jeho rodiny tak, že hrubo porušuje dobré mravy (§ 630 Občianskeho zákonníka). Uplatnenie práva na vrátenie daru (revocare donationem) prebieha vo dvoch fázach. Na základe právom uznaného dôvodu darca jednostranným právnym úkonom odvoláva poskytnutý dar a následne (alebo súčasne) žiada o vrátenie daru. Odôvodnené odvolanie daru má za následok zánik nadobudnutého vlastníckeho práva k daru. Zánik darovacieho vzťahu nastáva priamo zo zákona okamihom, kedy prejav vôle darcu dôjde obdarovanému. Týmto okamihom sa obnovuje pôvodný právny vzťah, teda vlastnícke právo darcu. Obdarovaný sa týmto momentom stáva neoprávneným držiteľom veci (§ 131 Občianskeho zákonníka) a je povinný dar vrátiť podľa ustanovení o bezdôvodnom obohatení (§ 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka). K darovaniu môže dôjsť i bez toho, aby darca výslovne niečo od obdarovaného očakával (teda bez nejakej protihodnoty) a je iba na samotných účastníkoch zmluvného vzťahu, či si túto protihodnotu určitým spôsobom dohodnú.

23. Podľa ustanovenia § 630 Občianskeho zákonníka, darca sa môže domáhať vrátenia daru ak sa obdarovaný správa k nemu alebo členom jeho rodiny tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy.

24. Uvedené ustanovenie upravuje zvláštny spôsob zániku darovacieho vzťahu jednostranným právnym úkonom darcu. Okamihom konania obdarovaného, ktoré napĺňa znaky v § 630 Občianskeho zákonníka vzniká darcovi právo domáhať sa vrátenia daru, teda požadovať po obdarovanom vrátenie toho, čo bolo predmetom darovania. Ak darca využije toto právo, zaniká darovaní vzťah okamihom, kedy jeho

prejav došiel obdarovanému. Ak bola darovaná vec, prejavom vôle darcu o odvolaní daru došlým obdarovanému sa ruší darovacia zmluva a obnovuje sa pôvodný právny vzťah, t. j. obnoví sa vlastnícke právo k veci ex nunc a obdarovaný, ktorý sa stal neoprávneným držiteľom, je povinný mu vec vydať (§ 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Ak dôjde k tomu až potom, čo je obdarovanému doručená dôvodná výzva na vrátenie daru podľa § 630 Občianskeho zákonníka, t. j. čo sa darca v dôsledku naplnenia podmienok tohto ustanovenia s účinkami ex nunc stane opäť vlastníkom darovanej veci, ide o neplatný prevod vlastníckeho práva a v takom prípade zostáva právo darcu na fyzické vydanie predmetu daru zachované. Ak obdarovaný scudzí darovanú vec pred doručením výzvy na vrátenie daru, nemožno platnosť tohto scudzovacieho úkonu z hľadiska oprávnení obdarovaného sponchybňovať, pretože v dobe prevodu mu patrilo vlastnícke právo a tým i právo s vecou nakladať (§ 123 Občianskeho zákonníka). Obdarovaný tak z dôvodu, ktoré neodporujú zákonu, nemôže splniť svoju povinnosť fyzicky vydať darcovi predmet daru a túto povinnosť nemá ani nový vlastník veci. To však nemení nič na tom, že pokiaľ boli podmienky § 630 Občianskeho zákonníka splnené, okamihom doručenia výzvy k vráteniu daru povinnosť obdarovaného vrátiť dar vznikla. Právo darcu na vrátenie daru založené zákonom nemožno urobiť závislým na tom, ako obdarovaný s predmetom daru naloží, a nie je možné vylúčiť iba preto, že obdarovaný už darovanú vec nemá v držbe. Obdarovaný získal bezplatne určitú majetkovú hodnotu, ktorú po splnení zákonných podmienok - musí vrátiť. Ak tak nemôže urobiť in natura, je povinný poskytnúť darcovi ekvivalent v podobe peňažného plnenia podľa zásad o bezdôvodnom obohatení (§ 458 Občianskeho zákonníka) pozri obdobne rozsudok NS ČR sp. zn. 33 Odo 563/2004.

25. Zákon spája právne dôsledky v podobe možnosti žiadať vrátenie daru so splnením zákonných predpokladov uvedených v § 630 Občianskeho zákonníka. K zániku grantového vzťahu dochádza na základe dvoch právnych skutočností: (a) hrubé porušenie dobrých mravov správaním obdarovaného voči darcovi, a (b) jednostranný právny úkon darcu adresovaný obdarovanému smerujúci k vráteniu daru, pričom obsahom žiadosti musí byť aj dôvod jeho vrátenia. Absencia uvedenia dôvodu má za následok neurčitosť uplatnenia práva, a teda jeho absolútnu neplatnosť. V žiadosti musia byť uvedené konkrétne skutočnosti, v ktorých vidí darca hrubé porušenie dobrých mravov - len tak, pri súčasnom splnení predpokladov podľa ust. § 630 Občianskeho zákonníka nastanú zamýšľané účinky jednostranného úkonu darcu. Darca môže svoj právny úkon uskutočniť akoukoľvek formou (písomne, ústne alebo iným spôsobom nevzbudzujúcim pochybnosti o tom, čo chcel prejavíť) a to aj v prípade, ak predmetom darovacej zmluvy bola nehnuteľnosť. Pre nadobudnutie účinkov výzvy na vrátenie daru nie je potrebné, aby listina potvrdzujúca obnovenie vlastníckeho práva darcu bola zapísaná do katastra nehnuteľnosti.

26. Z citovaného zákonného ustanovenia v odseku 23 zároveň vyplýva, že predpokladom úspešného uplatnenia práva darcu na vrátenie daru nie je akékoľvek nevhodné správanie sa obdarovaného alebo len samotná jeho nevďačnosť, ale také správanie sa, ktoré s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu možno kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Pri posudzovaní, či určité konkrétne správanie sa obdarovaného možno považovať za hrubé porušenie dobrých mravov, treba pritom vychádzať z princípu vzájomnosti. To znamená, že treba brať do úvahy a hodnotiť aj správanie sa darcu, zistiť či tento sám sa nespráva voči obdarovanému v rozpore s dobrými mravmi a či práve jeho správanie sa nie je príčinou nevhodného správania sa obdarovaného voči nemu alebo členom jeho rodiny. V kladnom prípade by sa totiž nemohol darca úspešne domáhať vrátenia daru, lebo reakciu obdarovaného i keby bola taktiež nevhodná, nebolo by možné kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Išlo by v takom prípade o spoločensky nežiaducu vzájomnú komunikáciu medzi darcom a obdarovaným, ktorú by sotva bolo možné charakterizovať ako hrubé porušenie dobrých mravov zo strany obdarovaného. Výnimkou by bolo iba také správanie sa obdarovaného, ktoré by bolo v zrejmom nepomere k správaniu sa samotného darcu (pozri rozhodnutie NS SR sp. zn. 2Cdo/108/2007).

27. Podľa ustálenej súdnej praxe (viď napr. R 88/1998, R 31/1999, R 61/1997) k zániku darovacieho vzťahu podľa citovaného ustanovenia dochádza na základe dvoch po sebe nasledujúcich právnych skutočnostiach: a) hrubého porušenia dobrých mravov správaním sa obdarovaného voči darcovi alebo členom jeho rodiny a b) jednostranného právneho úkonu darcu adresovaného obdarovanému.

28. Dobré mravy (boni mores) patria k zásadám súkromného práva, bývajú užívané ako kritérium obmedzujúce subjektívne práva v ich obsahu alebo častejšie obmedzujúce výkon subjektívnych práv. Dobré mravy hoci sú zákonným pojmom, a teda majú funkciu normotvornú, nie sú zákonom definované. Ich obsah spočíva vo všeobecne platných normách morálky, pri ktorých je daný všeobecný záujem ich

rešpektovania. Posúdenie konkrétneho obsahu pojmu dobré mravy patrí vždy od prípadu k prípadu sudcovi (R88/1988). Vychádzajúc z uvedeného, výklad hrubého porušenia dobrých mravov je v každej posudzovanej veci úplne jedinečný. Závisí na konkrétnych okolnostiach prípadu, pričom stupeň závažnosti musí byť hodnotený podľa objektívnych kritérií.

29. Predpokladom úspešného uplatnenia práva darcu nie je akékoľvek nevhodné správanie obdarovaného alebo len jeho samotná nevďačnosť, ale také správanie sa, ktoré s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu možno kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Ide buď o porušenie značnej intenzity alebo porušovanie sústavné, alebo aj neposkytnutie potrebnej pomoci darcovi alebo iným osobám, ktorá povinnosť vyplýva buď z právnych noriem (napr. § 18 a nasl., § 30 a nasl. Zákona o rodine) alebo zo zmluvného vzťahu (lex contractus), pričom tieto osoby patria k členom rodiny darcu. Za členov rodiny darcu je potrebné považovať predovšetkým manžela, rodičov a deti, spravidla tiež i ďalších príbuzných v rade priamom - t.j. každého pokrvného potomka (descendent - syn, vnuk, pravnuk atď.) i každého pokrvného predka (ascendent - otec, starý otec, prastarý otec atď.) - i súrodenca. Podľa konkrétnych okolností možno vo výnimočných prípadoch za členov rodiny považovať i ďalšie osoby v pomere rodinnom, či obdobnom, pokiaľ by darca ich ujmu dôvodne pociťoval ako ujmu vlastnú. Vymedzenie pojmu "člen rodiny" v zmysle § 630 a pojmu "osoba blízka" podľa § 116 Občianskeho zákonníka nie je teda v každom prípade totožné.

30. Negatívne správanie sa obdarovaného k darcovi, alebo jeho rodine, ktoré treba posudzovať ako správanie sa v rozpore s dobrými mravmi, sa musí prejavovať objektívne. Zachovanie dobrých vzťahov je vecou vzájomnej tolerancie účastníkov. Nie je možné považovať správanie sa jedného účastníka k druhému za konanie v rozpore s dobrými mravmi, keď tento druhý účastník svojím konaním takéto správanie vyvoláva. V takom prípade len všeobecne možno konštatovať, že ide o ich spôsob komunikácie.

31. Akékoľvek nevhodné správanie sa obdarovaného, ani menej významné porušenie dobrých mravov, ešte nezakladá darcovi právo domáhať sa vrátenia daru. Predpokladom úspešnej požiadavky na vrátenie daru je len také správanie sa obdarovaného, ktoré s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu možno hodnotiť ako hrubé porušenie dobrých mravov, t.j. také správanie sa, ktoré s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu možno kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Pri posudzovaní, či určité konkrétne správanie sa obdarovaného možno považovať za hrubé porušenie dobrých mravov, treba pritom vychádzať z princípu vzájomnosti. To znamená, že treba brať do úvahy a hodnotiť aj správanie sa darcu, zistiť, či tento sám sa nespráva voči obdarovanému v rozpore s dobrými mravmi a či práve jeho správanie sa nie je príčinou nevhodného správania sa obdarovaného voči nemu alebo členom jeho rodiny. V kladnom prípade by sa totiž nemohol darca úspešne domáhať vrátenia daru, lebo reakciu obdarovaného, i keby bola taktiež nevhodná, nebolo by možné kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Išlo by v takom prípade o spoločensky nežiaducu vzájomnú komunikáciu medzi darcom a obdarovaným, ktorú by sotva bolo možné charakterizovať ako hrubé porušenie dobrých mravov zo strany obdarovaného. Výnimkou by bolo iba také správanie sa obdarovaného, ktoré by bolo v zrejmom nepomere k správaniu sa samotného darcu.

32. Hrubým porušením dobrých mravov je len ich porušenie značnej intenzity alebo ich sústavné porušovanie (R 88/1998), nie však prejavy prostej nevďačnosti obdarovaného voči darcovi či dokonca ani menej významné porušenia dobrých mravov (R 31/1999). Pri aplikácii § 630 Občianskeho zákonníka je treba vychádzať z takej interpretácie tohto ustanovenia, v zmysle ktorej hrubým porušením dobrých mravov zakladajúcim právo darcu domáhať sa vrátenia daru je len správanie sa obdarovaného voči darcovi alebo členom jeho rodiny spočívajúce v (aktívnom) konaní jednej osoby voči druhej, a nie aj v (pasívnom) opomenutí konať určitým spôsobom. Iba takéto konanie proti záujmom darcu alebo členov jeho rodiny vyžaduje vyššiu mieru „vkladu“ obdarovaného do správania spôsobilého darcovi alebo členom jeho rodiny škodiť; dôsledky jednoduchého opomínania niečo konať sú spravidla menej závažnými. Z uvedeného vyplýva, že predpokladom úspešného uplatnenia práva darcu na vrátenie daru nie je akékoľvek nevhodné správanie sa obdarovaného alebo len samotná jeho nevďačnosť.

33. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že darovacou zmluvou zo dňa 20.4.2007 (čl. 13-14) žalobca ako darca daroval žalovanej 1. ako obdarovanej svoj spoluvlastnícky podiel vo veľkosti 1/2-ice na nehnuteľnostiach, zapísaných na LV č. XXX (bližšie označené v zmluve). Výzvou na vrátenie daru zo dňa 14.1.2015, označenou „Zrušenie darovacej zmluvy dohodou“ sa žalobca domáha vrátenia

nehnutelností vedených na LV č. XXX, na základe návrhu na rozvod a v ňom uvádzaných dôvodov (č.l.18). Darovacou zmluvou zo dňa 5.2.2015 žalovaná 1. ako dárkyňa darovala v zmluve špecifikované nehnuteľnosti žalovaným 2. a 3. do podielového spoluvlastníctva každému v podiele 1/2-ice k celku. Dňa 13.3.2015 podal žalobca žalobu na okresný súd (čl. 1 a nasl.), v odôvodnení ktorej poukázal na to, že svoje právo si uplatnil a obdarovanú požiadal o vrátenie daru listom zo dňa 14.1.2015, uviedol, že viacerí ľudia z jeho okolia mu poskytli informáciu, že jeho manželka udržiavala počas manželstva intímny vzťah a bolo údajne verejným tajomstvom, že syn A. nie je jeho biologickým synom, kým žil v manželstve, tak mu túto informáciu nikto nepovedal. Výsledok konania vo veci zapretia otcovstva (sp. zn. 8C/183/2015) by bol závažným dôkazom hrubého porušenia dobrých mravov. Podľa oznámenia Slovenskej pošty, a.s. zo dňa 9.1.2017 (čl. 137) žalovaná 1. výzvu žalobcu osobne prevzala dňa 15.1.2015. Odpoveďou OR PZ v Galante zo dňa 23.4.2016 oznámili, že konanie vo veci podozrenia z prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 Trestného zákona, neoprávneného zásahu do práva k domu, bytu alebo k nebytovému priestoru podľa § 218 ods. 1, 2 Trestného zákona a poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 Trestného zákona podané žalovanou 2. a žalovaným 3. voči žalobcovi bolo ukončené, nakoľko nebol dôvod na začatie trestného stíhania alebo postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku. Z potvrdenia skutočností o povesti občana zo dňa 9.5.2016 vyplýva, že žalobca neužíval a neužíva nealkoholické nápoje v miere, ktorá by sa dala označiť za nadúživanie, z trvalého pobytu na adrese O. XXX bol odhlásený na podnet bývalej manželky dňa 26.1.2015 (čl. 76). Rozsudkom okresného súdu č. k. 8C/183/2015-57 zo dňa 10.9.2015 (na č.l. 77) bolo určené, že A. W., nie je otcom dieťaťa A. W. (právoplatné dňa 9.10.2015). Na pojednávaní dňa 13.10.2016 (zápisnica z pojednávania zo dňa 13.10.2016 na čl. 95) právny zástupca žalobcu upresnil, že dôvodom nie je skutočnosť, že žalovaná splodila syna s iným, ale že žalobcu vo vzťahu k tejto skutočnosti dlhodobo zavádzala, čo možno považovať za maximálne nemorálne konanie z jej strany. Návrhom na zrušenie trvalého pobytu doručeného dňa 26.1.2015 Obecnému úradu O. žalovaná 1. podala návrh na zrušenie trvalého pobytu žalobcovi. Z protokolu o prevzatí vecí zo dňa 23.1.2015 vyplýva, že žalobca potvrdil podpisom prevzatie zariadenia, ktoré požaduje, keď po rozvode sa rozhodol odsťahovať, pričom vlastnoručne dopísal, že doklad podpísal pod nátlakom, hlboko nesúhlasí so spôsobom takéhoto jednanja, ako svedok podpísal S. A.. Podaním zo dňa 17.5.2018 (čl. 185) žalobca okrem iného navrhol vyžiadať výpisy z individuálneho účtu poistenca, ev. výpisy evidenčných listov dôchodkového zabezpečenia žalovanej 1., kópie rozhodnutí o priznaní starobného dôchodku poistenkyne - žalovanej 1. Z rozhodnutia Sociálnej poisťovne ústredie zo dňa 4.8.2015 (čl. 187) vyplýva, že od 30.3.2015 bol žalovanej 1. priznaný predčasný starobný dôchodok (vo výške 259,70 Eur), ku dňu priznania dôchodku získala 32 rokov a 261 dní obdobia dôchodkového poistenia. Na pojednávaní dňa 17.5.2018 (zápisnica o pojednávaní zo dňa 17.5.2018 na čl. 189) právny zástupca žalobcu uviedol, že nevera nie je dôvodom, pre ktorý žalobca žiada vrátenie daru, dôvodom sú tak ako to žalobca uviedol vo výzve návrh na rozvod a dôvody v ňom uvedené. V čase darovania až do času rozvodu žalobca nevedel o tom, že žalovaný 3. nie je biologický syn. Zároveň trval na vyžiadaní výpisu individuálneho účtu žalovanej 1. (zo Sociálnej poisťovne, pozn. odvolacieho súdu). Podaním zo dňa 11.2.2019 (čl. 236) v bode 2 žalobca upresnil svoj návrh z podania zo dňa 17.5.2018 tak, že žiada potvrdenie Sociálnej poisťovne, či žalovaná 1. bola evidovaná v evidencii nezamestnaných pred 1.1.2001, či poberala podporu v nezamestnanosti od 1.1.2001 do 31.12.2003, evidenčný list dôchodkového zabezpečenia, potvrdenie zamestnávateľa, z ktorého je zrejme odkedy - dokedy trvalo zamestnanie, potvrdenie zamestnávateľa o dobe zamestnania pred 1.5.1990 v štátoch, s ktorými nemá Slovenská republika uzavretú medzištátnu zmluvu o sociálnom poistení. okrem iného navrhol vyžiadať výpisy z individuálneho účtu poistenca, ev. výpisy evidenčných listov dôchodkového zabezpečenia žalovanej 1., kópie rozhodnutí o priznaní starobného dôchodku poistenkyne - žalovanej 1. Na pojednávaní dňa 2.5.2019 (zápisnica o pojednávaní zo dňa 2.5.2019 na čl. 276) právny zástupca žalobcu uviedol, že klamanie žalovanej 1. ako dodatočný dôvod ohľadne toho, že žalovaný 3. nie je biologickým synom nemohol byť uvedený vo výzve zo dňa 14.1.2015, pretože o tom žalobca v tom čase nemal vedomosť. Takýmto dôvodom je aj to, že žalovaná 1. zamedzila žalobcovi prístup na pracovisko, kde je autodielfňa, tým, že vymenila zámky a následne volala políciu a žalovaní 2. a 3. podali na žalobcu trestné oznámenie.

34. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že súd v konaní nie je viazaný právnou kvalifikáciou uplatneného nároku, avšak je (striktne) viazaný (limitovaný) vymedzením rozhodujúcich skutkových tvrdení žalobcu, o ktoré tento opiera uplatnený nárok. Súd je teda viazaný žalobou, ktorej súčasťou sú aj skutkové tvrdenia, pričom s prihliadnutím na práve skutkové tvrdenia obsiahnuté v žalobe (čl. 1-7), ktoré boli žalobcom ešte v priebehu konania modifikované pred súdom prvej inštancie vo svojich výpovediach ako aj v písomných podaniach (zápisnica o pojednávaní zo dňa 17.5.2018 na čl.

189 - právny zástupca žalobcu uviedol, že nevera nie je dôvodom, pre ktorý žalobca žiada vrátenie daru, dôvodom sú tak ako to žalobca uviedol vo výzve návrh na rozvod a dôvody v ňom uvedené, zápisnica o pojednávaní zo dňa 2.5.2019 na čl. 276 - právny zástupca žalobcu uviedol, že klamanie žalovanej 1. ako dodatočný dôvod ohľadne toho, že žalovaný 3. nie je biologickým synom nemohol byť uvedený vo výzve zo dňa 14.1.2015, pretože o tom žalobca v tom čase nemal vedomosť. Takýmto dôvodom je aj to, že žalovaná 1. zamedzila žalobcovi prístup na pracovisko, kde je autodielniča, tým, že vymenila zámky a následne volala políciu a žalovaní 2. a 3. podali na žalobcu trestné oznámenie, písomné podanie žalobcu - záverečná reč na čl. 258 - žalobca označuje konanie ktoré je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle návrhu na rozvod zo dňa 30.7.2014: „Hlavný problém spočíval v manželovom absolútnom nezáujme o rodinu. Z mesiaca na mesiac sa zvyšujúca nevšímavosť až ignorácia, neochota problémy riešiť pre nedostatok času. Denné úniky z domu pod zámienkou zvýšenia zárobku, ustavičné klamstvá, ktorých cieľom bol únik od problémov, zodpovednosti, vyhľadávanie „lacnej“ zábavy“..., ..."nasledovali vyhrážky o zabezpečenie odobratia detí, zničenie spoločného majetku, bitka"..., ...Psychické týranie, dennodenné útoky, vyhrážky, napätie a stres sa odzrkadlili a žiaľ dodnes sa odzrkadľujú nielen na mojom zdravotnom stave, ale najmä na zdravotnom stave detí o čom svedčí množstvo návštev zdravotníckych zariadení, diagnóz, ktorých príčinou je podľa vyjadrení lekárov vo všetkých troch prípadoch zlý psychický stav spôsobený prostredím, v ktorom dlhodobo žijeme"..., ...Naše manželstvo nieslo celé roky jasné znaky domáceho násillia, ktoré sa dialo opakovane, jeho intenzita postupne narastala, konala sa prevažne v súkromí. Na verejnosti len v skrytej forme. Jedná sa predovšetkým o psychické, sociálne, ekonomické a čiastočne fyzické násillie"..., ..."Od roku 2008 sa situácia výrazne zhoršila, manžel nezdraví, nekomunikuje, využíva každé stretnutie na hrubé útoky, falošné obviňovanie, vyhrážky zabitím a podpálením domu. V roku 2013 na základe krivých a veľmi vulgárnych obvinení nás prestala navštevovať dcéra. V januári 2014 zasahovala polícia, keďže ju žalobca už nie prvýkrát napadol, rozbíjal majetok a znova sa vyhrážal zabitím a podpálením. Pre úplnosť informácií potrebných pre posúdenie situácie je treba poznamenať, že manžel je notorický klamár a alkoholik", druhým tvrdením o porušení dobrých mravov je, že žalovaná 1. klamala o tom, že syn A. je ich spoločným synom, ďalším konaním je správanie sa žalovanej 1., ktoré sa deje priamo pred očami súdu, ďalšie porušenia dobrých mravov vidí i vo vyjadrení žalovanej 1. voči žalobcovi, chýba v nich akákoľvek minimálna štipka sebareflexie a uznania svojho podielu na nešťastnom vývoji partnerského vzťahu) žalobca videl konanie žalovanej 1., ktoré je v hrubom rozpore s dobrými mravmi, ktoré odôvodňuje vrátenie daru. Odvolací súd poukazuje na to, že v podanej žalobe ani v ďalšom priebehu konania žalobca nepredniesol tvrdenie, že následkom skutočností, ktoré žalovaná 1. uviedla v návrhu na rozvod manželstva bolo jeho poníženie (navonok), ani to, že by v dôsledku tvrdení žalovanej 1. bol vystavený neľudskému zaobchádzaniu, prípadne iným závažným dôsledkom (zníženie jeho vážnosti alebo dôstojnosti), ktoré možno považovať za hrubé porušenie dobrých mravov, keď žalobca vychádzal len z toho, že skutočnosti uvedené žalovanou 1. sú samé osebe dostatočným dôvodom pre vznik jeho práva na vrátenie daru. Pričom iba v odvolaní tvrdí, že v návrhu na rozvod žalovaná 1. uviedla o ňom skutočnosti, ktoré sa ho hlboko dotkli a zasiahli do jeho osobnej integrity

35. Možnosť zrušenia manželstva rozvodom je právnym poriadkom Slovenskej republiky aprobovaná, teda samotný rozvod manželstva v žiadnom prípade nepredstavuje porušenie všeobecne platných noriem morálky, čo v danom prípade nebolo sporné, keďže žalobca ako dôvod vrátenia daru túto skutočnosť neoznačil. V zmysle ust. § 23 ods. 1 Zákona o rodine podmienkou pre rozvod manželstva je skutočnosť, že došlo ku kvalifikovanému rozvratu vzťahov medzi manželmi, keď manželstvo viac neplní svoj spoločenský účel. Je nepochybné, že k zrušeniu manželstva rozvodom došlo rozsudkom právoplatným dňa 29.12.2014 a to na základe návrhu žalovanej 1. zo dňa 30.7.2014 (v ktorom uviedla vlastné úvahy o manželstve so žalobcom a jeho nefungovaní a o tom ako vnímala žalobcu ako manžela). Okresný súd konštatoval, že bolo právom žalovanej 1. v návrhu uviesť svoje subjektívne pocity ako ona vnímala manželstvo so žalobcom a zároveň uzavrel, že samotné popísanie týchto pocitov nemožno automaticky vyhodnotiť ako hrubé porušenie dobrých mravov, keď aj žalobca prezentoval v rozvodovom konaní svoj subjektívny pohľad na manželstvo a vnímanie žalovanej 1. Správne aj okresný súd poukázal na príčinu rozvratu manželstva, ktorú zistil príslušný súd v konaní o rozvod a to rozdielnosť pováh a názorov účastníkov konania, ktorá viedla k samotnému rozvodu manželstva. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na obsah pripojeného spisu sp. zn. 5C/329/2014, z ktorého vyplýva, že k návrhu na rozvod manželstva sa žalovaný vyjadril podaním zo dňa 3.12.2014, prostredníctvom právneho zástupcu a uviedol, že súhlasí s rozvodom, nesúhlasí s príčinami, ktoré viedli k vážnemu rozvratu manželstva, vyjadrí sa k nim na pojednávaní. Zároveň uviedol, že sa riadne staral o rodinu, zabezpečoval jej materiálne aj iné potreby aj potom ako žalovaná 1. postupnými krokmi presvedčila o prospešnosti

zrušenia bezpodielového spoluvlastníctva a previedol svoj nehnuteľný majetok na výlučného vlastníctva žalovanej 1. Žalobca tým, že súhlasil s krokmi, ktoré požadovala, sa dostal do jej závislosti, bez možnosti zasahovať do konania a rozhodovania žalovanej 1. až do takej miery, že sa stal pre žalovanú 1. nezaujímavým. Na pojednávaní dňa 8.12.2014 na okresnom súde, ktorého sa žalovaný osobne zúčastnil, nevypovedal, jeho právny zástupca sa vyjadril tak, že žalobca mal a má záujem o starostlivosť o domácnosť, následne okresný súd vyhlásil rozsudok, po vyhlásení, ktorého sa tak žalobca ako aj žalovaná 1. vzdali práva podať odvolanie. Z uvedeného teda vyplýva, že obaja účastníci konania o rozvod tak žalobca ako aj žalovaná 1. súhlasili s rozvodom manželstva ako aj s príčinami rozvratu ich manželstva, ktoré ustálil okresný súd.

36. V súvislosti s uvedeným v predošlom odseku odvolací súd poukazuje na to, že ak už bola v občianskoprávnom konaní právoplatne vyriešená určitá otázka hmotnoprávneho vzťahu účastníkov, je súd v inom konaní, v ktorom má tú istú otázku posúdiť ako prejudiciálnu, viazaný jej skorším posúdením (Uznesenie NS SR sp. zn. 1 Cdo 44/2010, uverejnené v Zbierke stanovísk NS a súdov SR 3/2013, pod č. 40/2013, nálež ÚS SR II. ÚS 349/09-36). Za vyriešenie takejto otázky je nepochybne potrebné považovať aj ustálenie príčin rozvratu manželstva v konaní o rozvod manželstva. Preto, ak boli rozhodnutím súdu v súvislosti s rozvodom manželstva ustálené príčiny rozvratu manželstva, nemožno neskôr, v inom súdnom spore, v ktorom je táto otázka právne relevantná; teda ani v preskúmvanej veci; správnosť uvedených záverov, ktoré žiadna zo strán sporu nenamietala (v pôvodnom konaní o rozvod), spochybňovať, prípadne hľadať príčiny iné. V preskúmvanej veci preto súd prvej inštancie správne okrem samotných dôvodov uvedených žalovanou 1. v návrhu na rozvod zohľadnil aj príčiny rozvratu manželstva, ako boli ustálené a výslovne uvedené v rozsudku o rozvode žalobcu a žalovanej 1., teda správne poukázal na to, že príčinou rozvratu manželstva bola rozdielnosť pováh a názorov, pričom z uvedeného je povinný vychádzať aj odvolací súd. V nadväznosti na vyššie uvedené, vychádzajúc tiež z ostatných skutočností, ktoré boli ustálené vykonaným dokazovaním, z ktorého okrem existencie návrhu na rozvod s dôvodmi uvedenými žalovanou 1., nevyplývalo také správanie žalovanej 1., ktorého dôsledky by vo vzťahu k žalobcovi bolo možné považovať za (verejné) poníženie, či neľudské zaobchádzanie, teda za správanie v hrubom rozpore s dobrými mravmi. V tejto súvislosti odvolací súd navyše poukazuje i na to, že skutočnosti, týkajúce sa správania žalovanej 1., z ktorých by bolo možné vyvodiť zneváženie alebo poníženie žalobcu zo strany žalovanej 1. (ani vo vzťahu k tvrdeniam o domácom násilí, psychickom, sociálnom, ekonomickom, čiastočne fyzickom násilí, resp., že žalobca je alkoholik a notorický klamár), bol povinný žalobca v konaní tvrdiť a tiež nepochybne preukázať. Nejde totiž o skutočnosti, na ktoré by bol súd povinný prihliadať z úradnej povinnosti, a ktoré by bol povinný zisťovať z úradnej povinnosti. V tomto smere však žalobca v priebehu konania žiadnu procesnú aktivitu (prednes takéhoto tvrdenia ani dôkazný návrh) nevyvinul, okrem tvrdenia, že sa ho to dotklo, resp. že ide o kriminalizáciu jeho osoby. Pokiaľ potom žalobca v konaní netvrdil, no najmä nepreukázal žiadne skutočnosti, ktoré by bolo možné kvalifikovať v súvislosti s dôvodmi uvedenými v návrhu na rozvod manželstva ako hrubé porušenie dobrých mravov zakladajúce jeho právo domáhať sa vrátenia daru; keď iba dôvody uvedené v návrhu na rozvod manželstva takto kvalifikovať bez ďalšieho nemožno; správne súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobcovi nevzniklo v súlade s ustanovením § 630 Občianskeho zákonníka právo domáhať sa proti žalovanej 1. vrátenia daru, ktorého sa domáhal na základe dôvodov uvedených vo výzve na vrátenie daru zo dňa 14.1.2015. Je nutné poukázal aj na to, že ani domáce, psychické, sociálne, ekonomické, fyzické násilie, resp. alkoholizmus žalobcu, klamanie žalobcu neboli podľa okresného súdu, ktorý rozhodoval o rozvode manželstva žalobcu a žalovanej 1. príčinou, ba ani jednou z príčin rozvratu manželstva. Odvolací súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že v konaní o rozvode manželstva všeobecný súd nerozhoduje o vine či nevine niektorého z manželov na rozpade manželstva, ale skúma dôvody jeho zániku, na ktoré aj okresný súd poukázal. Okresný súd teda nevychádzal z toho, že žalobca svojím správaním spôsobil rozvrat manželstva sporových strán, keď pre takéto zistenie nemá (ani nemal) dostatočnú oporu v obsahu spisu ani v rozsudku okresného súdu č. k. 5C/329/2014-18 zo dňa 8.12.2014, o rozvode manželstva žalobcu a žalovanej 1., ktorý riadne ustálil príčiny rozvratu manželstva. Taktiež ani odvolací súd neposudzuje vinu či nevinu niektorého z manželov na rozpade manželstva, ale zaoberal sa dôvodmi jeho zániku, vychádzajúc (iba) z príčin rozvratu manželstva ustálených v rozvodovom konaní. Odvolací súd v žiadnom prípade nemieni zľahčovať ani bagatelizovať tvrdenia žalovanej 1. v návrhu na rozvod. Na druhej strane však, ako už bolo uvedené, tieto tvrdenia žalovanej 1. nemožno vnímať izolovane od všetkých ostatných okolností danej veci, týkajúcich sa príčin rozvratu manželstva (na strane žalobcu, žalovanej i oboch sporových strán). Z uvedených dôvodov preto odvolací súd bez toho, aby pričítal žalobcovi rozhodujúce zavinenie na rozvrate manželstva sporových strán a tiež bez toho, aby zľahčoval tvrdenia žalovanej 1. vychádzajúc

pri posúdení intenzity porušenia dobrých mravov zo záväzných záverov rozsudku o rozvode manželstva v konaní okresného súdu vo veci sp. zn. 5C/329/2014 a z názoru, že samotné tvrdenia žalovanej 1. v návrhu na rozvod nenapĺňa z hľadiska intenzity porušenia znaky hrubého porušenia dobrých mravov, keď nebolo ani preukázané, že by žalovaná 1. svojím správaním v zmysle ňou uvedených tvrdení v návrhu na rozvod navonok znevážila dôstojnosť žalobcu ani ho (navonok) vystavila neprijateľnému poníženiu, dospel k záveru, zhodnému so súdom prvej inštancie, že správanie žalovanej 1. v súvislosti s dôvodmi označenými v návrhu na rozvod (výzva na vrátenie daru zo dňa 14.1.2015) nezakladá právo žalobcu domáhať sa vrátenia daru podľa ust. § 630 Občianskeho zákonníka.

37. S ohľadom na uvedené v odseku 36 bolo už nadbytočným, aby sa v konaní okresný súd bližšie zaoberal tým, či je pravdivé tvrdenie žalovanej 1., že žalobca je alkoholik, že sa správal násilne (fyzicky, psychicky).

38. Žalobca namietal, že tým, že okresný súd nevykonal dôkaz, ktorého sa domáhal na pojednávaní dňa 17.5.2018 a opakovane písomným podaním zo dňa 11.2.2019, aby okresný súd vyžiadal zo Sociálnej poisťovne listiny preukazujúce nárok na vznik starobného dôchodku žalovanej 1., zmaril mu možnosť uniesť dôkazné bremeno v tej časti tvrdení, ktoré sa týkali nemorálnosti správania žalovanej 1. voči nemu, keď v celom konaní (rovnako v návrhu na rozvod manželstva) tvrdila, že bol ten, kto rodinu finančne ohrozoval a kto ju ekonomicky týral. Zistenie, či žalovaná 1. bola ekonomicky týraná tak, ako to po darovaní opakovane tvrdila, považuje žalobca za rozhodujúcu skutočnosť, ktorá je v podstatnej miere spôsobilá ovplyvniť rozhodnutie súdu. Odvolací súd poukazuje na to, že z obsahu spisu označeného v odseku 33 vyplýva, že podaním zo dňa 17.5.2018 (čl. 185) žalobca okrem iného navrhol vyžiadať výpisy z individuálneho účtu poistenca, ev. výpisy evidenčných listov dôchodkového zabezpečenia žalovanej 1., kópie rozhodnutí o priznaní starobného dôchodku poistenkyne - žalovanej 1. Na pojednávaní dňa 17.5.2018 (zápisnica o pojednávaní zo dňa 17.5.2018 na čl. 189) žalobca trval na vyžiadaní výpisu individuálneho účtu žalovanej 1. (zo Sociálnej poisťovne, pozn. odvolacieho súdu) a podaním zo dňa 11.2.2019 (čl. 236) v bode 2 žalobca upresnil svoj návrh z podania zo dňa 17.5.2018 tak, že žiada potvrdenie Sociálnej poisťovne, či žalovaná 1. bola evidovaná v evidencii nezamestnaných pred 1.1.2001, či poberala podporu v nezamestnanosti od 1.1.2001 do 31.12.2003, evidenčný list dôchodkového zabezpečenia, potvrdenie zamestnávateľa, z ktorého je zrejme odkedy - dokedy trvalo zamestnanie, potvrdenie zamestnávateľa o dobe zamestnania pred 1.5.1990 v štátoch, s ktorými nemá Slovenská republika uzavretú medzisháttnu zmluvu o sociálnom poistení. Na pojednávaní dňa 2.5.2019 (zápisnica o pojednávaní zo dňa 2.5.2019 na čl. 276) okresný súd uznesením návrh žalobcu na vykonanie dôkazu pod bodom 2 podania žalobcu zo dňa 11.2.2019 zamietol a zároveň uznesením vyhlásil dokazovanie za skončené. V odôvodnení napadnutého rozsudku v odseku 36 okresný súd konštatoval, že žalovaná 1. v návrhu na rozvod netvrdila, že žalobca nezabezpečoval rodinu po materiálnej stránke, preto nevykonal žalobcom nevrhnutý dôkaz, z ktorého by malo vyplývať v akom časovom období žalovaná 1. pracovala, resp. nepracovala. S postupom okresného súdu, ktorý zamietol návrh žalobcu na vykonanie dokazovania sa odvolací súd stotožňuje a nesúhlasí s argumentom žalobcu, ktorý považuje skutočnosť, či bola žalovaná 1. ekonomicky týraná (tak ako to po darovaní tvrdila) za rozhodujúcu, ktorá je v podstatnej miere spôsobilá ovplyvniť rozhodnutie súdu. Je nutné poukázať aj na to, že v spise na čl. 187 sa nachádza rozhodnutie Sociálnej poisťovne zo dňa 4.8.2015, z ktorého vyplýva, že dňa 30.3.2015 bol žalovanej 1. priznaný predčasný starobný dôchodok (ku dňu priznania dôchodku získala 32 rokov a 261 dní obdobia dôchodkového poistenia) a ani odvolaciemu súdu nie je zrejme na preukázanie akej skutočnosti by malo byť potrebné zistenie o tom, v akom časovom období žalovaná 1. pracovala, resp. nepracovala (či poberala dávku v nezamestnanosti), keďže už zo spisu vyplýva, že dôchodkovo poistená bola 32 rokov a 261 dní, avšak podstatné je, že ani samotné zistenie o tom, či bola/ nebola žalovaná 1. bola ekonomicky týraná nemá vplyv na už zistené príčiny rozvratu manželstva v konaní o rozvod, z ktorých vychádzal aj okresný súd pri svojom rozhodovaní.

39. Ďalej žalobca namietal, že z odôvodnenia absolútne nie je zrejme, na základe čoho dospel okresný súd (v odseku 30 rozsudku) ku skutkovému zisteniu, že: „... (i) hlavný problém spočíval v manželovom absolútnom nezáujme o rodinu...ustavičné klamstvá...únik od problémov, zodpovednosti, vyhľadávanie lacnej zábavy...vyhrážky o zabezpečení odobratia detí, zničenie spoločného majetku, bitkou,...psychické týranie, dennodenné útoky, vyhrážky, konflikty, napätie a stres.... problémom bola absolútna neochota akceptovať, že o veciach aj finančných a majetkových rozhodujú manželia spoločne...svojevoľné rozhodnutia manžela prinášali rodine straty...“ atď, keďže toto bolo výlučne tvrdenie žalovanej 1., a nenašlo potvrdenie v žiadnom dôkaznom prostriedku. Odvolací súd poukazuje na to, že v odseku 30

odôvodnenia napadnutého rozsudku okresný súd okrem iného označil a uviedol obsah návrhu na rozvod žalobcu a žalovanej 1., ktorý v konaní sp. zn. 5C/329/2014 podala žalovaná 1., teda ohľadom uvedeného vychádzal (iba) z obsahu pripojeného spisu sp. zn. 5C/329/2014, ktorý je dôkazným prostriedkom, ktorý okresný súd označil aj v odseku 28 odôvodnenia rozsudku a teda ani neuviedol žiadne vlastné závery, preto námietka žalobcu neobstojí.

40. Podľa § 191 ods. 1 CSP <., dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

41. V sporovom konaní sa uplatňuje prejednacía zásada. Strana má jednak povinnosť tvrdenia, jednak dôkaznú povinnosť. Následky spojené s ich nesplnením v podobe vecne nepriaznivého rozhodnutia nesie ten účastník konania, ktorý tieto povinnosti nespĺnil. Medzi povinnosťou tvrdenia a povinnosťou označiť dôkazy na preukázanie tvrdení je vzájomná väzba. Pokiaľ strana nespĺní povinnosť tvrdenia, nemôže splniť ani povinnosť označiť na svoje tvrdenia dôkazy. Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť strany konania za to, že v konaní neboli preukázané jeho tvrdenia a že z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jeho neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť o veci samej aj v takých prípadoch, kedy neboli preukázané určité skutočnosti významné podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci (či už z dôvodu nečinnosti strany, ktorá nespĺnila povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení stanovenú v § 132 ods. 1 CSP alebo preto, že takáto skutočnosť nemohla byť preukázaná vôbec).

42. Citované ustanovenia zakotvujú dôkaznú povinnosť strán v sporovom konaní, teda povinnosť označiť dôkazy na svoje tvrdenia. Iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov leží zásadne na stranách konania. Strana, ktorá neoznačí dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe vykonaných dôkazov. Rovnaké následky postihujú i tú stranu, ktorá síce navrhla dôkazy o pravdivosti svojich tvrdení, no hodnotenie vykonaných dôkazov súdom vyústilo do záveru, že dokazovanie nepotvrdilo pravdivosť skutkových tvrdení strany. Zákon určuje dôkazné bremeno ako procesnú zodpovednosť strany za výsledok konania, pokiaľ je určený výsledkom vykonaného dokazovania. Dôsledkom toho je, že tvrdenie strany nie je preukázané v tom zmysle, že súd ho nepovažuje za pravdivé na základe navrhnutých dôkazov, je pre stranu nepriaznivé rozhodnutie.

43. V civilnom procese sa uplatňuje tzv. neúplný apelačný systém, kedy súd je viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania a účastník môže v odvolacom konaní vzniesť námietky proti postupu prvoinštančného súdu len v prípade, ak dané námietky boli už predmetom posudzovania zo strany tohto súdu. Súd druhej inštancie vystupuje len ako opravný súd, jeho úlohou nie je vykonávať nové dôkazy, či zaoberať sa novými skutočnosťami, ktoré v prvoinštančnom konaní neboli produkované. Krajský súd dáva do pozornosti zásadu, ktorá platila už v rímskom práve, podľa ktorej „vigilantibus iura scripta sunt“ t. j. „práva patria len bdelym“ (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením či zanedbaním môžu strácať svoje práva majetkové, osobné, satisfakčné a pod. Je preto vždy na strane, ktorá tvrdí, že jej práva boli dotknuté, aby preukázala, že jej nárok patrí. Pri predložení dôkazov, ktoré dávajú jasný a zrozumiteľný doklad o jeho práve, možno žalobe vyhovieť.

44. Dokazovanie je procesným právom upravený postup súdu a strán, účelom ktorého je získanie poznatkov dôležitých pre rozhodnutie súdu, ktorými sa overuje ne/pravdivosť tvrdení v konaní. Základnou normou upravujúcou bremeno tvrdenia a preukazovania bolo v čase začatia prvoinštančného konania účinné ust. § 120 ods. 1 veta prvá OSP, podľa ktorého účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Uvedené zákonné ustanovenie, ktoré bolo prevzaté, a to ešte v prísnejšej forme, do aktuálneho § 132 a § 188 CSP účinného v priebehu konania a v čase rozhodnutia napadnutým rozsudkom stanovuje dôkaznú povinnosť v sporovom konaní, t.j. povinnosť označiť dôkazy na svoje tvrdenia. Iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov leží zásadne na procesnej strane sporu.

45. Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť strany sporu za to, že za konania neboli preukázané jej tvrdenia, že z toho dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jej neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť o veci samej i v takých prípadoch, keď určitá skutočnosť významná podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci nebola alebo nemohla byť preukázaná a keď teda výsledky hodnotenia dôkazov neumožňujú súdu prijať záver ani o pravdivosti tvrdenia tejto skutočnosti, ani o tom, že by táto skutočnosť bola nepravdivá. Dôkazné bremeno ohľadom určitých skutočností leží na tej strane sporu, ktorá z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky; ide o tú stranu sporu, ktorá existenciu týchto skutočností tiež tvrdí.

46. Dôkazy súd hodnotí podľa vlastnej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo v konaní najavo (§ 132 <.OSP <. znení platnom do 30.6.2016, § 191 CSP v znení účinnom od 1.7.2016). Po skončení dokazovania súd musí starostlivo zvážiť dôležitosť jednotlivých dôkazov, vykonať selekciu medzi nimi a prípadne vylúčiť tie, ktoré pre rozhodnutie vo veci nemajú žiadny význam a zostávajúce dôkazy hodnotí z hľadiska pravdivosti. V kontradiktórnom spore sa zásadne zmenil spôsob zadovážovania dôkazov, ktoré je zverené primárne procesnej aktivite sporových strán.

47. Žalobca namietal skutkové zistenie okresného súdu, že žalobca vedel o tom, že žalovaný 3. nie je ich spoločným synom, keď o tejto skutočnosti, sa s ním žalovaná 1. nikdy nerozprávala. V odseku 37 odôvodnenia napadnutého rozsudku okresný súd uzavrel, že žalobca nepreukázal, že by mu žalovaná 1. klamala, resp. zapierala skutočnosť, že žalovaný 3. nemusí byť jeho synom. Žalobca tvrdil, že o tejto skutočnosti, sa dozvedel od svojich kamarátov po rozvode manželstva, následkom čoho podal návrh na zapretie otcovstva. Odvolací súd konštatuje, že v konaní bolo nesporne preukázané, že okresný súd rozsudkom č. k. 8C/183/2015 zo dňa 10.9.2015 (právoplatné dňa 9.10.2015) určil, že žalobca nie je otcom žalovaného 3., že návrh na toto určenie podal žalobca dňa 6.3.2015, že uvedené ako dôvod vrátenia daru žalobca neoznačil vo výzve na vrátenie daru zo dňa 14.1.2015, ale až v podanej žalobe v preskúmvanej veci v spojení s vyjadrením na pojednávaní dňa 2.5.2019 (zápisnica o pojednávaní dňa 2.5.2019 na čl. 276). Okresný súd skutkové zistenie namietané žalobcom, zistenie, že žalobca o mimomanželskom pomere žalovanej 1. vedel odôvodnil výpoveďou žalovanej 1., brata žalobcu ako aj sestry žalovanej 1., ako blízkych rodinných príslušníkov, ktorým táto skutočnosť bola známa. Zároveň okresný súd uzavrel, že svedecké výpovede v tomto smere kamarátov žalobcu nepovažoval za relevantné, keďže im takéto výsostne rodinné záležitosti nemuseli byť známe. Odvolací súd poukazuje na to, že z výpovede žalovanej 1. na pojednávaní dňa 6.9.2018 vyplýva, že otázka otcovstva žalobcu k žalovanému 3. sa pred darovaním riešila, ako aj výpoveď na pojednávaní dňa 4.2.2019, že žalobca sa dozvedel, že žalovaný 3. nie je jeho synom v roku 1982, potvrdené to však bolo až DNA testom. Z výpovede svedkyne Ing. V. D. (sestry žalovanej 1.) na pojednávaní dňa 18.4.2019 vyplýva, že žalobca vedel, keď bola žalovaná 1. tehotná, že táto mala počas manželstva mimomanželský pomer s iným mužom. A z výpovede svedka S. W. (brat žalobcu) na pojednávaní dňa 18.4.2019 vyplýva, že si myslel, že žalobca vie, že nie je biologickým otcom žalovaného 3., ale toleroval to. Nevie, kedy sa o tom, žalobca dozvedel (v domácnosti žalobcu bol naposledy pred desiatimi rokmi). Žalovaná 2. na pojednávaní dňa 6.9.2018 uviedla, že v detstve počula dvakrát, že žalovaný 3. nie je synom žalobcu. Z výpovede svedka M. Z. (kamarát žalobcu) na pojednávaní dňa 4.2.2019 vyplýva, že po rozvode oznámil žalobcovi podozrenie, že žalovaný 3. nie je jeho synom, čomu žalobca neveril a bol prekvapený. Odvolací súd konštatuje, že okresný súd postupoval v súlade s § 191 CSP, keď uzavrel, že žalobca vedel, že žalovaný 3. nemusí byť jeho synom, a že žalobca ohľadom tvrdenia, že žalovaná 1. o tom klamala, neunesol dôkazné bremeno. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje, že aj samotný žalobca v odvolaní uviedol, že či je žalovaný 3. jeho synom uvažoval vždy iba v rovine podozrenia, nie istoty. Čím potvrdil, že mal pochybnosti o svojom otcovstve, preto by sa javilo nepochopiteľné a nelogické, ak by počas manželstva s uvedeným nekonfrontoval žalovanú 1., nepodnikol iné kroky, podaním návrhu na zapretie otcovstva počas manželstva, prípadne vyhotovením testu DNA kedykoľvek od narodenia žalovaného 3., tým skôr, keď podľa vyjadrenia žalovanej 1. túto skutočnosť vedel už v roku 1982, a podľa vyjadrenia svedka S. W. to vedel a toleroval. S ohľadom na uvedené sa odvolací súd s námietkou žalobcu nestotožnil.

48. S poukazom na uvedené v odseku 24 odvolací súd dáva pozornosť, že v danej veci je nutné vychádzať z toho, že žalovaná 1. potom ako jej bola doručená výzva na vrátenie daru zo dňa 14.1.2015 (obsahujúca dôvody na vrátenie daru označené žalovanou 1. v návrhu na rozvod zo dňa 30.7.2014) darovaný podiel jej na predmetnej nehnuteľnosti žalobcom, (okrem iného) darovala darovacou zmluvou zo dňa 5.2.2015 do podielového spoluvlastníctva žalovaným 2. a 3., avšak

vykonaným dokazovaním bolo okresným súdom správne uzavreté, že dôvody v zmysle výzvy na vrátenie daru zo dňa 4.1.2015 nie sú dané, t. j. neodôvodňujú vrátenie daru žalovanou 1. žalobcoví, keďže nie je naplnený predpoklad konania žalovanej 1. hrubého konania voči dobrým mravom. Z uvedeného vyplýva, že žalovanej 1. ako obdarovanej bola doručená výzva, ktorá nie je dôvodná, teda žalobca sa v dôsledku nenaplnenia predpokladu podľa § 630 Občianskeho zákonníka s účinkami ex nunc nestal opäť vlastníkom darovaného podielu na nehnuteľnosti, teda pokiaľ ide o darovaciu zmluvu zo dňa 5.2.2015 (v časti darovaného podielu na nehnuteľnosti), nešlo o neplatný prevod vlastníckeho práva a teda žalovaným 2. a 3. vlastnícke právo k darovanému podielu na nehnuteľnosti zostalo zachované. Dôvodným vo vzťahu k uvedenému bolo zamietnutie žaloby (aj v časti) určenia vlastníckeho práva v prospech žalobcu. Dodatočné dôvody na vrátenie daru uvedené žalobcom v žalobe (klamanie žalovanej 1. o tom, že žalovaný 3. nie je synom žalobcu), upresňované a uvádzané žalobcom v písomných podaniach a na pojednávaníach (označené odvolacím súdom v odseku 34), žalobca oznámil žalovanej 1. až potom ako podiel na darovanej nehnuteľnosti platne previedla na žalovaným 2. a 3. Uvedené však znamená, že aj v prípade, ak by dodatočné dôvody na vrátenie daru spĺňali predpoklad § 630 Občianskeho zákonníka, žalovaná 1. ako obdarovaná by nemohla splniť svoju povinnosť fyzicky vydať darcovi predmet daru a túto povinnosť nemajú ani noví vlastníci vecí žalovaný 2. a 3. Keďže by v takom prípade žalovaná 1. ako obdarovaná získala bezplatne určitú majetkovú hodnotu, ktorú po splnení zákonných podmienok - musí vrátiť, ak tak nemôže urobiť in natura, je povinná poskytnúť darcovi ekvivalent v podobe peňažného plnenia podľa zásad o bezdôvodnom obohatení (§ 458 Občianskeho zákonníka). V danej veci sa však žalobca nedôvodne vo vzťahu k dodatočným dôvodom na vrátenie daru označených po platnom darovaní žalovaným 2. a 3. nedomáhal zaplata peňažného plnenia, ale určenia vlastníckeho práva, preto bol postup súdu prvej inštancie, ktorý sa v konaní v prvom rade zaoberal dôvodmi uvedenými v písomnej výzve (resp. v žalobe pozn. odvolacieho súdu) správny aj z dôvodu hospodárnosti. S ohľadom na uvedený záver nebolo dôvodným zo strany súdu prvej inštancie zaoberať sa dodatočnými dôvodmi na vrátenie daru a ohľadom týchto ďalej vykonávať dokazovanie, preto neobstojí ani námietka žalobcu, že nevyssporiadania sa s dôkazmi označenými v odseku 9 vzťahujúcimi sa k dodatočným dôvodom na vrátenie daru.

49. Podľa § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Podľa odseku 3, ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozsudku obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu.

50. Odôvodnenie rozsudku súdu musí mať náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 CSP. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. V odôvodnení rozhodnutia musí súd spôsobom logicky kompaktným a bez rozporov a vnútorných protirečení vysvetliť, k akým skutkovým zisteniam dospel, ktorú právnu normu a z akých dôvodov aplikoval a ako ju interpretoval. Účelom odôvodnenia je logicky, vnútorne kompaktné a neprotirečivo vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Ak rozhodnutie súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 CSP, je nepreskúmateľné.

51. Pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva strany na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami strany; porušením uvedeného práva strany a povinnosti súdu sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky i s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadne riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

52. Po oboznámení sa s obsahom spisu a odvolaním napadnutým rozhodnutím odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie dostatočne zrozumiteľne a presvedčivo odôvodnil rozsudok, stručne, jasne a výstižne vysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal, akými úvahami sa pri ich hodnotení riadil a ako vec právne posúdil, čím splnil zákonné kritériá

odôvodnenia uvedené v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. Okresný súd sa v rozsahu postačujúcom pre správne rozhodnutie vo veci samej vysporiadal s námietkami žalobcu a jeho právnou argumentáciou. Zo strany súdu prvej inštancie podľa odvolacieho súdu nedošlo k nesprávnemu procesnému postupu a to k absencii riadneho odôvodnenia rozhodnutia v súlade so zákonnými požiadavkami (§ 220 ods. 2 CSP) vo vzťahu k odôvodneniu vyhovenia žalobe. Zároveň podľa odvolacieho súdu teda nedošlo ani k znemožneniu stranám realizovať ich procesné právo na vysvetlenie dôvodov rozhodnutia v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

53. Námietka žalobcu, že okresný súd postupoval rozporne s § 220 ods. 3 CSP, keď prihliadnuť na názor vyslovený v rozhodnutí NS SR sp. zn. 2 Cdo/108/2007 (označený v odseku 9) považuje odvolací súd na nedôvodnú, keďže v preskúmvanej veci sa nejedná o identické skutkové okolnosti, keďže dodatočné dôvody na vrátenie daru žalobca oznámil žalovanej 1. až potom ako podiel na darovanej nehnuteľnosti previedla na žalovaným 2. a 3. Rovnako sa odvolací súd nestotožnil s námietkou žalobcu, že okresný súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe označenej v odseku 9, keďže vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že správanie žalovanej 1. dosiahlo intenzitu hrubého porušenia dobrých mravov v zmysle § 630 Občianskeho zákonníka.

54. S poukazom na vyššie uvedené, pokiaľ súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom žalobu zamietol (v celom rozsahu), rozhodol vecne správne a preto odvolací súd po vysporiadaní sa s podstatnými tvrdeniami odvolateľa, s použitím § 387 ods. 1 a 2 CSP napadnutý rozsudok potvrdil.

55. Žalobca navrhol, v prípade ak by ako odvolateľ v tomto konaní úspešný nebol, aby pri rozhodovaní o trovách konania odvolací súd využil možnosť moderácie v zmysle § 257 Civilného sporového poriadku (s poukazom na rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Cdo 67/2010, rozhodnutia I. ÚS 403/2013, KS TN Co/170/2013, I. ÚS 79/2015, 5Co 30/2016) a trovy konania žalovaným nepriznal. Návrh odôvodnil dôvodmi hodnými osobitného zreteľa, za ktoré označil majetkové pomery, kedy žalobu podával v marci 2015, pár mesiacov pred nástupom do starobného dôchodku, kedy ešte pracoval, preto zaplatil súdny poplatok. Vzhľadom na dĺžku konania sa medzičasom stal starobným dôchodcom s aktuálnou výmerou dôchodku 371,20 Eur mesačne (v prílohe pripojil rozhodnutie o výške starobného dôchodku z 29.11.2019). Zaviazanie na zaplataenie trov konania by tak veľmi nepriaznivo zasiahlo jeho základné existenčné podmienky, keďže nevlasťní žiadny majetok a nemá zabezpečenú potrebu bývania. Zúčastňoval sa všetkých pojednávaní, bol súčinný v konaní.

56. Podľa § 257 CSP, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo z časti priznať.

57. Ustanovenie § 257 Civilného sporového poriadku predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok a od zásady zodpovednosti za zavinenie. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dospeje k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí však ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach na strane účastníkov konania. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery všetkých účastníkov konania a tiež na okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní. (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. M Cdo 14/99 z 1.9.2000).

58. Ustanovenie § 257 ods. 1 CSP je teda zákonné ustanovenie, ktoré z hľadiska náhrady trov konania predstavuje určitú formu výnimky zo všeobecne platnej zásady zodpovednosti za výsledok i zo zásady zodpovednosti za zavinenie a náhodu. Je odôvodnené tým, že prísna aplikácia ustanovení o náhrade trov konania by mohla v konkrétnych prípadoch viesť k nežiaducim tvrdostiam. Zákon preto stanovuje všeobecné podmienky, za ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k zmierneniu dôsledkov právnych noriem upravujúcich platenie a náhradu trov konania. Toto zákonné ustanovenie vždy dopadá na tú stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania.

59. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či strana, ktorej sa priznáva náhrada trov konania uviedla skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý jej patril. To neplatí, ak strana nemohla tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť. Cit. ust. § 257 CSP rovnako predstavuje odchýlku zo zásady zodpovednosti za výsledok

aj zo zásady zodpovednosti za zavinenie a náhodu. Znamená, že súd nemusí zaviazať neúspešnú stranu nahradiť trovy konania úspešnej strane. Existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa musí tvrdiť a preukázať strana inak povinná zaplatiť náhradu trov konania. Predmetné zákonné ustanovenie tak rozširuje prvky, ktoré majú strany viesť k výraznému zvýšeniu zodpovednosti nielen za výsledok, ale aj priebeh súdneho konania, najmä koncentráciu dokazovania. Aplikácia tohto ustanovenia musí preto zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu.

60. Odvolací súd má za to že ustanovenie § 257 CSP nemožno vykladať tak, že možno kedykoľvek bez ohľadu na základné zásady rozhodovania o náhrade trov konania nepriznať náhradu trov úspešnej strane; vždy musí ísť celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery všetkých strán, a tiež na okolnosti, ktoré viedli strany k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní (tu už s možnosťou zhodnotiť konkrétne správanie sa strán pred podaním žaloby na súd, v priebehu konania). Nepriznanie náhrady trov konania musí zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu a jedným z rozhodujúcich hľadísk je aj to, aby sa takéto rozhodnutie nejavilo ako neprímeraná tvrdosť voči strane, a aby neodporovalo dobrým mravom. V tomto ustanovení je zároveň fixované moderačné právo súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich platenie a náhradu trov konania. Je výrazom toho, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kauzistický, aby postihol celú rozmanitosť života, dotvára sa právo sudcovským výkladom, pričom zákon stanovuje všeobecné podmienky, za ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru, než by plynul z dispozície právnej normy. Zákon vyžaduje na také rozhodnutie dve podmienky: musí ísť o dôvody hodné osobitného zreteľa a o výnimočné okolnosti, pričom výklad týchto podmienok je ponechaný na súdnej praxi a je potom vecou konkrétneho prípadu, či došlo k takým okolnostiam, ktoré môžu byť podkladom na rozhodnutie o zmiernení účinkov právnych noriem, ktoré upravujú náhradu trov konania.

61. Súd prvej inštancie síce v odôvodnení svojho rozhodnutia výslovne neuviedol ustanovenie § 257 CSP a ani výslovne nekonštatoval, že v danej veci neexistujú dôvody hodné osobitného zreteľa, avšak s poukazom na spôsob rozhodnutia o náhrade trov konania v napadnutom výroku je zrejmé, že v preskúmvanej veci aplikáciu daného ustanovenia nepovažoval za dôvodnú, s čím sa odvolací súd stotožnil aj po zohľadnení uvedených východísk ako aj s poukazom na nižšie uvedené.

62. Významným v danej veci je aj samotné správanie sa strán a ich podiel na priebehu a vzniku sporu. Žalobca hoci bol právne zastúpený podal voči žalovaným nedôvodnú žalobu. Žalovaní 1., 2., 3., ktorí sa sporu zúčastnili, boli nútení sa voči nárokom v prvom rade brániť. Pričom v spore boli aktívni, (podaním zo dňa 24.7.2015) navrhli žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietnuť, osobne sa zúčastňovali pojednávaní vo veci. Žalobca počas konania pred súdom prvej inštancie nepredniesol návrh na nepriznanie náhrady trov konania žalovaným v zmysle § 257 CSP. Ustanovením § 257 CSP argumentuje až v podanom odvolaní, čo však je neprípustné vo vzťahu k trovách na súde prvej inštancie pre oneskorenosť. K oneskorenému uplatneniu dôvodov pre aplikáciu § 257 CSP možno dať do pozornosti uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 13.06.2018, sp. zn. 15Co/65/2018 (týkajúce sa žalovaného), ktoré odmietlo argumentáciu tamojšieho žalobcu o použití § 257 CSP ako oneskorenú. Žalobca k odvolaniu pripojil rozhodnutie Sociálnej poisťovne zo dňa 29.11.2018 (čl. 290) ktorým bol žalobcovi zvýšený starobný dôchodok od 1.1.2019 na sumu 338,70 Eur. Zároveň z rozhodnutia Sociálnej poisťovne ústredie zo dňa 4.8.2015 (čl. 187) vyplýva, že od 30.3.2015 bol žalovanej 1. priznaný predčasný starobný dôchodok (vo výške 259,70 Eur). Vo vyjadrení žalovaným k odvolaniu žalobcu títo konštatujú, že nie je možné aplikovať § 257 CSP, aj žalovaná 1. je starobnou dôchodkyňou a poberá dôchodok vo výške 290,- Eur. Žalobca svoju živnosť oficiálne vykonával do 30.12.2017 (C.), teda aj počas súdneho konania. Navyše žalovaným je známe, že popri dôchodku žalobca si stále privyrába opravou automobilov a nie je tak odkázaný len na starobný dôchodok. Skutočnosť uvádzanú žalovanými o privyrábaní si žalobcu, žalobca nepoprel (pozn. odvolacieho súdu).

63. Skupinou prípadov, pri ktorých aplikácia ustanovenia § 257 CSP prichádza do úvahy, sú prípady charakteristické sociálnym aspektom, ktorý vystupuje do popredia vtedy, keď povinná strana sporu nemôže uhradiť náhradu trov konania z dôvodov, ktoré sama nezavinila, alebo ich môže uhradiť len s veľkými ťažkosťami. V takýchto prípadoch súd zohľadňuje osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch strán, prihliada na postoj strán v konaní a prípadne iné okolnosti a môže dospieť k záveru o úplnom nepriznaní trov konania úspešnej strane, a to práve s ohľadom na intenzitu preukázaných dôvodov hodných osobitného zreteľa (citované z uznesenia Ústavného súdu SR z 8. decembra 2011, sp. zn. II. ÚS

563/2011-14, a prispôsobené novej právnej úprave). V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že samotný žalobca v priebehu konania na súde prvej inštancie nepreukazoval svoju prípadnú nepriaznivú finančnú situáciu, resp. také osobné a majetkové pomery, ktoré by existenciu dôvodu hodného zreteľa odôvodňovali, pričom ani z obsahu spisu uvedené nevyplýva. Pričom v priebehu konania na súde prvej inštancie vôbec nežiadal postupovať podľa § 257 CSP.

64. Odvolací súd nevidí dôvod, prečo by žalobca nemal niesť zodpovednosť za výsledok konania, na ktorý malo jednoznačne vplyv jeho konanie, keďže ako „pán sporu“ určil predmet žaloby, o ktorom sa konalo a rozhodovalo, resp. prečo by takéto následky mali naopak niesť žalovaní 1. až 3. Pričom ani dĺžka konania nie je dôvodom na aplikáciu ustanovenia § 257 CSP.

65. Vychádzajúc z vyššie uvedených východísk aplikácie ust. § 257 CSP, aplikujúc toto ustanovenie na prejednávany spor, odvolací súd dospel k záveru, že odvolacia argumentácia odvolateľa nie je dôvodná, preto s poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu, výrok (II.) o náhrade trov konania v súlade s ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil, keď dospel k záveru, že postup podľa § 257 CSP pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania v prejednanom spore medzi žalobcom a žalovanými na súde prvej inštancie nie je dôvodný.

66. Podľa § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa používajú aj na odvolacie konanie.

67. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

68. Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

69. Podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

70. V súvislosti s požiadavkou žalobcu na aplikáciu § 257 CSP pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania, odvolací súd poukazuje už uvedené závery v odsekoch 56 až 60 ako aj skutočnosť, že žalobca ani vo vzťahu k nepriznaniu nároku na náhradu trov odvolacieho konania žalovaným neunesol dôkazné bremeno v existencii dôvodov hodných osobitného zreteľa ani výnimočných okolností, keďže tak ako žalobca aj žalovaná 1. je starobná dôchodkyňa a žalobca nepoprel ani tvrdenie žalovaných, že si privyrába opravou automobilov a nie je tak odkázaný len na starobný dôchodok. Žalovaní boli v odvolacom konaní aktívni, k odvolaniu žalobcu sa vyjadrili. Odvolací súd má za to, že ohľadom § 257 CSP ani v odvolacom konaní neboli preukázané okolnosti na strane žalobcu pre aplikáciu § 257 CSP.

71. S ohľadom na uvedené v odseku 64 rozhodol odvolací súd o nároku na náhradu trov odvolacieho konania podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP, pričom v odvolacom konaní úspešným žalovaným voči žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, keďže nezistil dôvody odôvodňujúce aplikáciu § 257 CSP. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie osobitným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

72. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že samotný žalobca až v priebehu odvolacieho konania začal tvrdiť a preukazovať svoju nepriaznivú finančnú situáciu, resp. také osobné a majetkové pomery, ktoré existenciu dôvodu hodného zreteľa odôvodňovali. Žalobca tak ako aj žalovaná 1. je poberateľom starobného dôchodku Skutočnosť uvádzanú žalovanými o privyrábaní si žalobcu, žalobca nepoprel (pozn. odvolacieho súdu).

73. Na záver odvolací súd dodáva, že skutočnosť, že súd nerozhodol podľa predstáv a očakávaní sporovej strany, nemožno považovať za porušenie či nerešpektovanie jej práv. Odvolací súd v tejto súvislosti upriamuje pozornosť na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 218/2010, podľa ktorého obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné

konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04). Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby sudy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

74. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu argumentáciu odvolateľa, už nespôsobilú ovplyvniť posúdenie rozsudku súdu prvej inštancie, odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

75. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).